

DAVOSE – DVIŠALIAI SUSITIKIMAI SU UŽSIENIO ŠALIŲ VADOVAIS

Klosteris-Davosas, Šveicarija, sausio 24 d. Pasaulio ekonomikos forumo Davose paraštėse Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dvišalių pokalbių susitiko su Ukrainos Prezidentu Petro Porošenka ir naujuoju Armėnijos premjeru Nikolu Pašinianu.

Aktualius transatlantinio saugumo, NATO ir Europos Sąjungos klausimus Prezidentė taip pat aptarė su kitų užsienio šalių ir vyriausybių vadovais bei nariais, tarp jų Nyderlandų Ministru Pirmininku Marku Rutte, Liuksemburgo premjeru Xavieru Betteliu, Vokietijos gynybos ministre Ursula von der Leyen, Kanados užsienio reikalų ministre Chrystia Freeland, Norvegijos sosto įpėdiniu kronprincu Haakonu bei NATO generaliniu sekretoriumi Jensu Stoltenbergu.

Susitikimų metu su Ukrainos ir Armėnijos vadovais aptarta saugumo situacija Baltijos ir Juodosios jūrų regionuose, ES Rytų partnerystės

perspektyvos, Ukrainos ir Armėnijos bendradarbiavimas su ES bei tolesni šių šalių integracijos siekiai.

Šalies vadovė pabrėžė, jog silpnėjant tarptautinės bendruomenės dėmesiai Ukrainai, Lietuva visuomet išliks nuosekli ir tvirta šios valstybės rėmėja, stipriausias, politinę paramą šiai valstybei ir jos žmonių siekiui kurti europinę ateitį telkiantis balsas.

Pokalbyje su Armėnijos Ministru Pirmininku, Prezidentė akcentavo, kad Lietuva palaiko šios šalies žmonių siekį stiprinti demokratiją. Valstybės vadovė taip pat palinkėjo sėkmingai įgyvendinti Armėnijos gerovei būtinas reformas ir stiprinti glaudesnę ryšį su ES. Pasak šalies vadovės, išsami sustiprinto bendradarbiavimo ES ir Armėnijos sutartis tam atveria daug potencialo.

Davose taip pat surengti Prezidentės ir jos delegacijos susitikimai su pasaulinių bendrovių atstovais, kurių metų

Ukrainos Prezidentas Petro Porošenka ir Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

aptartos investavimo, verslo plėtros Lietuvoje galimybės

dirbtinio intelekto, kibernetinių saugumo technologijų ir

paslaugų centrų srityse. *Prezidentės spaudos tarnyba*

NATO PALAIKO JAV SPRENDIMĄ TRAUKTIS IŠ INF SUTARTIES

NATO vasario 1 d. pareiškė, jog visiškai palaiko Jungtinių Valstijų sprendimą pasitraukti iš Šaltojo karo laikų sutarties su Rusija, ir nurodė, kad Maskva pažeidė šį susitarimą.

Tokį pareiškimą NATO išplatino savo valstybių narių tarybos vardu netrukus po to, kai JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) paskelbė, kad Vašingtonas traukiasi iš 1987 metų Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutarties (INF).

Rusija taip ir nesunaikino iki JAV nustatyto termino savo vidutinio nuotolio raketų sistemos, kuri, kaip teigia Maskva, nepažeidžia INF nuostatų.

„Jungtinės Valstijos ėmėsi šių veiksmų reaguodamos į didelę grėsmę euroatlantiniam saugumui, kurią kelia Rusijos nuo žemės paleidžiamų sparnuotųjų raketų sistemos 9M729 slapti bandymai, gamyba ir naudojimas. Sąjungininkai visiškai palaiko šį veiksmą”, – sakoma Aljanso pranešime.

Vis dėlto NATO pabrėžė, kad Amerika galutinai pasitrauks iš sutarties tik po šešių mėnesių, tad Maskva vis dar turi paskutinę galimybę sunaikinti ginčo objektu tapusią raketų sistemą.

„Ir toliau siekiame konstruktyvių santykių su Rusija, kai Rusijos veiksmai tai leidžia, – nurodė Aljansas. – Raginame Rusiją per likusius šešis mėnesius visiškai ir įtikimai sugrįžti prie sutarties laikymosi, kad būtų galima išsaugoti INF.”

LRT

MAKEDONIJOS PRISIJUNGIMO PRIE NATO PROTOKOLAS BUS PASIRAŠYTAS VASARIO 6-ĄJĄ

NATO šalys pasirašys Makedonijos prisijungimo prie Aljanso protokolą vasario 6-ąją. Tai šeštadienį tviteryje pranešė NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas.

„Vasario 6-ąją mes rašysime istoriją: NATO sąjungininkai pasirašys būsimos Šiaurės Makedonijos Respublikos prisijungimo prie Aljanso protokolą su (Makedonijos) užsienio reikalų ministru Nikola Dimitrovu”, – parašė J. Stoltenbergas.

Gautomis žiniomis, pasirašymo ceremonija įvyks NATO būstinėje Briuselyje 11 valandą vietos laiku (12 valandą Lietuvos laiku).

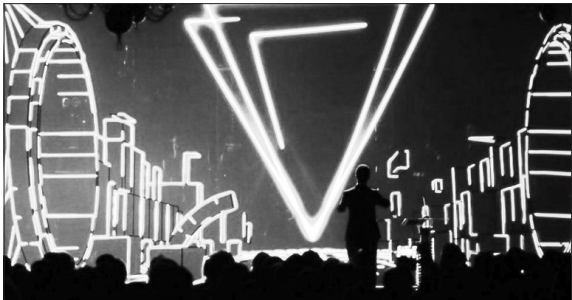
Sutartį dėl šalies pervardinimo į Šiaurės Makedonijos

Respubliką, arba Prespos susitarimą, Makedonijos ir Graikijos užsienio reikalų ministrai pasirašė 2018 metų birželio 17-ąją prie Prespos ežero, kuriuo eina dviejų šalių siena. 2019 metų sausio 11-ąją Makedonijos parlamentas aprobavo atitinkamas savo šalies konstitucijos pataisas. Graikijos parlamentas ratifikavo sutartį sausio 25-ąją.

Šio dokumento ratifikavimu baigėsi 27 metus trukęs Atėnų ir Skopjės konfliktas – visą šį laiką Graikija blokaavo Makedonijos priėmimo į NATO ir ES procesą. NATO jau daugiau kaip prieš 10 metų pareiškė esanti pasirengusi priimti Makedoniją, kai tik bus išspręsta šalies pavadinimo problema.

LRT

EUROPOS KOMISIJOS SKIRTA PARAMA SINCHRONIZACIJAI – ĮRODYMAS, KAD TAI YRA VISOS ES PROJEKTAS

Synchronizavimas.

LRV

Europos Komisija skyrė finansavimą Baltijos šalių energetikos sistemos sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais. Iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės trims Baltijos šalims skirta 323 mln. eurų, iš

tūros projektams iki šiol yra gavusi Lietuva.

„Tai patvirtinimas, kad sinchronizacija yra visos ES projektas. Ši finansinė parama padės mums paversti tikrove svarbiausią Baltijos šalių ener-

jų Lietuvos projektams - 125 mln. eurų. Tai yra pati didžiausia parama, kokią iš šio fondo energetikos infrastruktūros projektams iki šiol yra gavusi Lietuva.

getinio saugumo projektą ir sustiprinti mūsų energetinę nepriklausomybę,” – sako Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

ES lėšomis bus finansuojama 75 proc. pirmojo etapo sinchronizacijos projektų vertės iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės (angl. Connecting Europe Facility, CEF) - tai maksimali galima parama energetikos infrastruktūros projektams.

Šiame etape Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos bendra projektų vertė siekia - 432,5 mln. eurų, ES finansavimas sudarys 323 mln. eurų.

Lietuvos elektros energetikos sistemos atnaujinimui ir sustiprinimui prireiks 167 mln. eurų, iš jų tris ketvirtadalius paramos skiria ES – 125 mln. eur.

EK finansuoti bus teikiami ir kiti svarbūs sinchronizacijai projektai. Antrajame etape didžiausias dėmesys bus skiriamas naujo jūrinio kabelio tarp Lietuvos ir Lenkijos tiesimui. Darbai vyksta ir čia - gruodžio

pabaigoje Lietuvos ir Lenkijos perdavimo sistemų operatoriai pradėjo parengiamuosius darbus dėl kabelio „Harmony link” įgyvendinimo.

Lietuva, Latvija ir Estija – vienintelės ES šalys, kurios energetiškai yra izoliuotos nuo kontinentinės Europos elektros energetikos sistemos ir vis dar priklauso sovietiniais laikais sukurtai IPS/UPS sistemai, valdomai iš Maskvos.

LRV

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuva priims iki penkių pabėgėlių iš labdaros organizacijos „Sea Watch” laivo, po keliolikos dienų galiausiai įleisto į Italiją, sausio 31 d. pranešė vidaus reikalų ministras **Eimutis Misiūnas**. Pasak E. Misiūno, į Lietuvą bus priimti migrantai, kuriems dar Italijoje bus suteikta tarptautinė apsauga, jie taip pat bus patikrinti dėl saugumo.

Valdantieji „valstiečiai” balsų dauguma patvirtino, kad jų kandidatas į prezidentus – premjeras Saulius Skvernelis. Jo kandidatūrą iškėlė 56 partijos skyriai, o sausio 26 d. Prienuose surengtame suvažiavime nubalsuota, kad jis tampa Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) kandidatu pavasarį vykšančiuose prezidento rinkimuose.

Artėjant savivaldos rinkimams kandidatų sąrašuose galima rasti ir gerai žinomų politikų pavardžių. Tapti savivaldybių tarybų nariais siekia ir keturi praėjusios vyriausybės ministrai. Tris iš jų kelia partijos, o vieną – visuomeninis rinkimų komitetas. Kovą vykšančiuose savivaldos rinkimuose laimę bandyti ketina buvusi ūkio ministrė **Birutė Vėsaitė**, Žemės ūkio ministerijai vadovavusi **Virginija Baltraitienė**, jos pirmtakas, taip pat ėjęs žemės ūkio ministro pareigas, **Vigilijus Jukna** bei buvęs aplinkos ministras **Kęstutis Trečiokas**.

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) sausio 29 d. dar 290 politikų užvėrė duris į savivaldos rinkimus. Šie asmenys teisės kandidatuoti neteko, nes nuslėpė teistumą. Tarp jų pateko ir į Šiaulių miesto merus norėjęs kandidatuoti „socialdarbietis”, verslininkas **Andrius Šedžius**. Dalis pretendentų buvo nurodę, kad yra teisti, tačiau neteisingai pažymėjo, už kokias veikas sulaukė bausmės, arba parašė vieną padarytą nusikaltimą, o kitą nuslėpė. Tokiems asmenims leista patikslinti anketas, mat kandidato plakate bus nurodomas tik faktas, jog asmuo teistas.

LR Užsienio reikalų ministerija sausio 28 d. pažadėjo padėti Venesuelos lietuviams, kurie dėl paastrėjusios situacijos šalyje norėtų atvykti į Lietuvą. Į ministrą **Lina Linkevičių** dėl tautiečių Venesueloje padėties kreipėsi Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė **Dalia Henke**. Užsienio reikalų ministerija teigia pernai lapkritį organizavusi konsulinę misiją į Venesuelą, kur surinkti duomenys apie 50 Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų. Jie svarstytų galimybę persikelti gyventi į Lietuvą, jei tam būtų sudarytos sąlygos, tokios kaip būstas, darbas ir kitokia integracija.

Iš partijos „Tvarka ir teisingumas” pasitraukęs buvęs jos vadas, per apkaltą iš prezidento pareigų pašalintas europarlamentaras **Rolandas Paksas** pateikė Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) visuomeninio rinkimų komiteto „Prezidento Rolando Pakso judėjimas” narių sąrašą. Jame – ne tik duktė **Inga Stumbrienė**, esami ir buvę parlamentarai, bet ir vasarą Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) tyrimo išvadoje minėtas buvęs valstybės įmonės „Oro navigacija” direktorius **Algimantas Raščius**.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) atsisako pradėti tyrimą dėl trąšų, importuojamų iš Rusijos gamyklos „Minudobreniya”, kuri galbūt priklauso į tarptautinių sankcijų sąrašą įtrauktam **Arkadijui Rotenbergui**. A. Rotenbergas yra artimas Kremliaus vadovo Vladimiro Putino bičiulis. Trąšas, kaip paaiškėjo po LRT atlikto tyrimo, importuoja valstiečių vadovui **Ramūnui Karbauskiiui** priklausantis „Agrokoncernas” bei dar aštuonios Lietuvos bendrovės. Tai – jau antras kartas, kai FNTT tyrėjai atsisako pradėti tyrimą dėl į Lietuvą importuojamų „Minudobreniya” trąšų.

Po „Brexit” į Britaniją vykstantiems lietuviams patariama keliauti su pasu, o ne tapatybės kortele. Net jei Briuseliui ir Londonui nepavyktų sutarti dėl „Brexit” sutarties, diplomatai tikisi, kad bent laikinai vizų keliaujant į Britaniją nereikės. Ekspertai sako, kad nereikia dramatinizuoti, nes visi bus suinteresuoti kuo sklandesnėmis kelionėmis. Tačiau tarp Britanijos ir Lietuvos keleivius ir siuntas vežiojantys verslininkai prognozuoja savo verslo pabaigą.

Tarp Lietuvos pilietybės netekimo pagrindų konservatorius **Kęstutis Masiulis** siūlo įrašyti terorizmą. Pagal pataisą, Lietuvos pilietybės asmuo netektų, jei „demokratinės šalies teismo yra pripažintas vykdęs teroristinę veiklą”. Parlamentaras tvirtina, kad „Lietuvoje vis plečiant galimybes turėti dvigubą pilietybę būtina apgalvoti ir aplinkybes, kai Lietuvos pilietybės išlaikyti negalima”. Anot jo, Europos šalys įveda teisinius apribojimus, kai pilietybę prarandama dėl teroristinės veiklos, kaip pavyzdžius jis nurodė Jungtinę Karalystę, Nyderlandus. Šiuo metu Lietuvos pilietybę prarandama ją įgijus apgaule, tarnaujant kitos valstybės tarnyboje be Lietuvos vyriausybės leidimo ir kitais atvejais.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV TRAUKIASI IŠ VIDUTINIO NUOTOLIO BRANDUOLINIŲ PAJĖGŲ SUTARTIES

JAV valstybės sekretorius Mike`as Pompeo.

Reuters

Vasario 1 d. JAV atstovai oficialiai pranešė apie pasitraukimą iš Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų (INF) sutarties su Rusija, rašo Vokietijos portalas **DW.com**.

JAV valstybės sekretorius Mike`as Pompeo patvirtino, kad JAV traukiasi iš šios sutarties.

Baltieji rūmai pranešė, kad sutartis nustos galioti jau nuo vasario 2 d.

Amerikos pasitraukimas, prognozuojamas jau kelis mėnesius, vainikuos jau daug metų besitęsiančius ginčus, kad Rusija esą nesilaiko Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų (INF) sutarties. Šis susitarimas, 1987 metais pasirašytas tuometčio JAV prezidento Ronaldo Reagano ir Sovietų Sąjungos lyderio Michailo Gorbačiovo, buvo pirmoji ginklų kontrolės priemonė, uždraudusi ištisą ginkluotės klasę: nuo žemės paleidžiamas sparnuotąsias ir balistines raketas, kurių veikimo nuotolis – nuo 500 iki 5,5 tūkst. kilometrų.

Rusija neigia pažeidinėjusi šią sutartį.

JAV pareigūnai taip pat reiskė susirūpinimą, kad Kinija, nesanti INF sutarties signatare, įgyja reikšmingą pranašumą Azijoje, dislokuodama didelį skaičių raketų, patenkančių į Vašingtono ir Maskvos susitarimu draudžiamų ginklų klasę. Pasitraukimas iš INF sutarties leis D. Trampo (D. Trump) administracijai imtis priemonių, nukreiptų prieš Kinijos arsenalą, bet kol kas neaišku, kaip tai būtų galima padaryti.

Gruodžio pradžioje JAV valstybės sekretorius M. Pompeo sakė, kad Vašingtonas suteikia Maskvai 60 dienų išpildyti susitarimo sąlygas.

Sausio 31 d. NATO vyriausioji atstovė spaudai Oana Lungescu savo „Twitter” žinutėje rašė, kad nėra gauta jokių ženklų, jog Rusija įsipareigoja grįžti prie sutarties laikymosi.

„Taigi, turime pasiruošti pasauliui be šios sutarties”, – pridūrė ji.

Techniniu požiūriu JAV pasitraukimas užtruktų šešis mėnesius nuo pradinio oficialaus perspėjimo, todėl dar liktų galimybių sutartį išsaugoti. Kita vertus, po šią savaitę Pekine įvykusių derybų JAV ir Rusija pranešė nepasiekusios jokios pažangos šiuo klausimu, tad lieka mažai vilčių, kad kuri nors pusė pakeis savo poziciją dėl klausimo, ar rusų raketos 9M729 pažeidžia INF sutartį.

Rusijos valstybinė naujienų agentūra TASS sausio 31 d. citavo užsienio reikalų ministro pavaduotoją Sergejų Riabkovą, po derybų Pekine sakiusį: „Deja, jokios pažangos nebuvo. Amerikiečių pusės pozicija labai griežta ir ultimatyvi.”

Jis anksčiau prognozavo, kad Vašingtonas sustabdys įsipareigojimus pagal INF sutartį, bet pridūrė, kad Maskva lieka pasiruošusi „ieškoti sprendinių”.

Pasitraukimas iš šio pakto gali dar labiau pabloginti JAV ir Rusijos santykius, pasiekusius kelių pastarųjų dešimtmečių žemumas. JAV sąjungininkai Europoje gali svarstyti, ar numanomi Rusijos pažeidimai yra pakankamas pagrindas imtis atsakomųjų priemonių, pavyzdžiui, dislokuoti Senajame žemyne lygia-verčių amerikietišku raketų. Šiuo metu jokių branduolinių užtaisų galinčių nešti JAV raketų Europoje nėra; paskutiniai tokio tipo ir veikimo nuotolio ginklai buvo pašalinti laikantis INF sutarties.

Pakto subyrėjimo perspektyva sukėlė nerimą visame pasaulyje. Dešimtys JAV, Kanados, Europos ir kitų šalių vietos pareigūnų ir įstatymų leidėjų pasirašė atvirą laišką D. Trampui ir Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui, reikšdami susirūpinimą dėl INF sutarties ir kitų gin-

kluotės kontrolės priemonių „irimo”.

JAV ambasadorė prie NATO Kay Bailey Hutchison sausio 31 d. tvirtino, kad Rusija INF sutartį pažeidinėja jau daug metų, taip pat Ukrainoje. Savo „Twitter” žinutėje ir vaizdo pranešime pasiuntinė sakė, kad dėl pakto žlugimo reikia kaltinti Maskvą.

„Rusija nuolat atsisako pripažinti savo pažeidimą ir toliau stumia dezinformaciją ir klaidingus naratyvus dėl savo neteisėtos raketos, – pabrėžė K. Bailey Hutchinson. – Kai tik viena šalis laikosi ginkluotės kontrolės sutarties, o kita pusė ją pažeidinėja, tuomet viena pusė tampa pažeidžiama, niekas nėra saugesnis, ir (tai) diskredituoja pačią ginklų kontrolės idėją.”

Carnegie fondo už tarptautinę taiką branduolinės ginkluotės ekspertai šią savaitę paskelbtame pranešime nurodė, kad nors INF sutarties pažeidimai iš Rusijos pusės yra rimta problema, bet JAV pasitraukimas dabartinėmis aplinkybėmis duotų priešingų rezultatų.

„Išėjimas iš INF sutarties sukels naujas raketų varžybas tarp Jungtinių Valstijų ir Rusijos”, – rašo jie.

Panašią nuomonę vasario 1 d. išsakė S. Riabkovas, pridūręs, kad Vašingtonas siekia atnaujinti ginklavimosi varžybas, kad nustekentų Rusijos ekonomiką, naudojant panašią strategiją Maskvos atžvilgiu kaip Šaltojo karo metais.

„Jie, ko gera, pradeda žaidimą dėl mūsų ekonominio nuaulinimo naujomis ginklavimosi varžybotomis”, – užsienio reikalų viceministras sakė televizijai „Rossija 24”.

„Jie nesupranta, kad iš praeities gerai pasimokėme. Ir mūsų atsakymai į bet kokius potencialius iššūkius kels (Rusijos) ekonomiką. Tai nepigu, bet ne griunama. Ir mes tai jau įrodinėjame praktiškai”, – pridūrė jis.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštų į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Į PREZIDENTUS – PER BEVAIKIŲ AŠARAS

Šiandien jau žinome, kad valdančiosios „valstiečių-žaliųjų“ daugumos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis kelia savo kandidatūrą į valstybės prezidento postą. Tai jis pranešė ne sostinėje iš Vyriausybės rūmų, bet kažkur toli nuo Vilniaus – per vizitą nuošalioje Rusnėje. Ten pat jis kalbėjo, kad statoma estakada, išvaduosianti Rusnės gyventojus nuo kasmetinių potvynių izoliacijos, yra tik jo vyriausybės nuopelnas. Politologai pastebėjo, kad tokiu poelgiu S. Skvernelis taikosi į provincijos elektoratą, kuris mažai gaudosi politikos ir ekonomikos subtylbėse, tačiau jautriai ir naiviai reaguoja į valdžios žmogaus, atsidūrusio tarp jų, pažadus padaryti jų gyvenimą geresnį. Kita vertus, argi Prezidento, o ne Premjero, rūpestis turėtų būti tokių objektų statyba?

Dviprasmiškas pareiškimas, sakytume – gal geriau S. Skvernelis ir toliau lieka tos vyriausybės, kurios nuopelnas ir yra statoma estakada, vadovu? Be abejo, ne jis pats sugalvojo apie kandidatavimą į prezidentus pranešti Rusnėje, tai viešųjų ryšių specialistų, kuriančių S. Skvernelio įvaizdį, darbas. Galima neabejoti, kad ne kieno kito, o jų darbas yra ir S. Skvernelio kalba, pasakyta pasiskelbus kandidatu – S. Svernelis prabilo apie šaltus ir nejaukius prezidentūros rūmus, kuriuose neskamba vaikų juokas ir krykštavimas... Žinant, kas dabar yra tų rūmų šeimininkas ir kas turi realias galimybes įžengti į tuos rūmus, galima nesunkiai suprasti, kam skirtos nekorektiškos užuominos, grįstos tais žodžiais. Be to, negalima pamiršti ir neseno bandymo įžiebtį Garliavos įvykiams analogišką skandalą dėl tariamo masinio vaikų atiminėjimo iš tėvų (kaip bebūtų keista, vėl Kaune!). Tuomet iš prorusiškų propagandinių ruporų socialiniuose tinkluose ėmė sklisti kalbos, kad bevaikiams Europos šalių vadovams (paminėti Makronas, Merkel, žinoma, būtinai ir Lietuvos vadovė Dalia Grybauskaitė) neva visai nesuprantami tėviški jausmai ir nerūpi vaikų likimas. Ar premjero S. Skvernelio įvaizdžio kūrėjai ne iš ten sėmėsi idėjų „paprotingi“ premjerą kalbėti apie „vaikų krykštavimą šaltuose rūmuose“? Žinoma, įdomu ir tai, ar kandidatas į prezidentus supranta, kokią kiaušę jam pakišo įvaizdžio kūrėjai, pasiūlę netiesiogiai pasityčioti iš žmonių, kuriems gyvenime susiklostė neturėti savo vaikų? Čia jums ne konservatorius darbu Kremliai kaltinti!

Liūdna, bet kas jau kas, o buvęs policijos pareigūnas tikrai turėtų žinoti įstatymo raidę ir jos laikytis. Po jo svaigčiojimų apie konservatorių ir opozicijos suokalbius su Maskva ir siekius jėga nuversti konstitucinę valdžią pradedi galvoti - o ar būdamas policijos pareigūnu jis neprisigalvojo įstatymų pažeidimų, kad pasiektų savo tikslų - užkopti kuo aukščiau karjeros laipteliais? Juk žinome, kad Lietuvos policijos pareigūnais pasitikėjimas ne kartą šlubavo...

Tad labai daug abejonių, ar buvęs policijos pareigūnas, kuris būdamas Lietuvos premjeru leidžia sau skleisti melagingas žinias, ir kartu, būdamas „stogu“ rusiškų trąšų koncernui, gali būti Lietuvos prezidentu? Belieka pasidžiaugti, kad po S. Skvernelio vizito į Izraelį, kur jis sužibėjo anglų kalbos žiniomis, tokių abejonių beveik nebeliko - negali!

Kęstutis Šilkūnas

Vokietija ir Prancūzija Vokietijai priklausančiame Acheno mieste, Belgijos ir Nyderlandų pasienyje, sausio 22-ąją pasirašė naują draugystės sutartį, kurios reikšmę laikraščiai įvertino nevienodai, nors dauguma pasisakė teigiamai.

Tarp pastarųjų – Miunchene leidžiamas dienraštis „Süddeutsche“. Anot jo, „po šios dienos sutartį pasirašiusiems Emmanueliui Macronui ir Angelai Merkel dar bus galima daug ką prikišti, tik vieno dalyko – ne: kad jie nesuprato esamosios padėties rimtumo.

Prancūzijos prezidentas ir Vokietijos kanclerė atsispyrė pagundai per pasirašymo ceremoniją skelbti miglotus, gražbyliaujančius pareiškimus. Vietoj to jiedu padarė tvirtą bendrą įžadą, pripažindami Prancūzijos ir Vokietijos atsakomybę už Europą, kuriai iš išorės ir iš vidaus gresia egzistenciniai pavojai“. Taip rašė Pietų Vokietijos nacionalinis dienraštis.

Pasak regioninio Magdeburgo dienraščio „Volksstimme“, „pašėlusioje epochoje yra vienas stabilumo Europos Sąjungoje inkaras – tai vokiečių ir prancūzų draugystė. Tai ir yra Acheno susitarimo žinia”.

O Koblenco dienraštis „Rhein-Zeitung“ teigė, jog „Vokietija ir Prancūzija pratęsdamos savo 56-erius metus trunkančią draugystę nori parodyti, kaip Europa realiai gali funkcionuoti.

Bendros profesinės mokyklos, bendras priemiestinis susisieikimas, taip pat ir ligoninės bei poliklinikos, į kurias būtų galima kreiptis iš abiejų sienos pusių, turėtų liudyti galimybių Europos buvimą”.

Mainco dienraštis „Allgemeine“ pažymėjo, kad „Vokietijos ir Prancūzijos draugystė nėra joks elito projektas, ji neatšaukiama, bet ją verta atšviežinti.

Tai galioja ne tik stambesniuose dalykuose – Vokietijos vyriausybė pagaliau turėtų palaikyti Prancūzijos ES reformų planus – bet ir smulkesniuose: kultūriniai ir grynai asmeniniai mainai pasienio regionuose bei tenykščių žmonių kasdieniniame gyvenime galėtų tapti dar intensyvesni”.

Anot Acheno dienraščio „Aachener Nachrichten“, kanclerė A. Merkel ir prezidentas E. Macronas „abu akcentuoja bendradarbiavimą ir integraciją prieš skaldančias tendencijas ir nacionalinius vienašališkumus. Jiedu nori įveikti sienas, pabrėžti bendrumus, sustiprinti demokratiją ir diskursą.

DU UŽ EUROPA!

Tuomi naujoji sutartis yra simbolis, išsakantis ES vertybes. Tai pasunkina darbą kritikams.

Bet jų atsiras, ir į kai kuriuos iš jų atsakė Osnabriuko dienraštis „**Neue Osnabrücker**“: „Prancūzijos radikaliųjų dešiniųjų absurdiški priekaištai naujai draugystės sutarčiai tiesiog juokingi. Kai Marine Le Pen, kaip ir kai kurie geltonaliemeniai, įtaria, kad Prancūzija išduota ir kad reikia bijoti Elzaso ir Lotaringijos atplėšimo nuo Prancūzijos, tai skamba groteskiškai.

Lygiai kaip ir vokiečių „Alternatyvos Vokietijai“ vėpėjimas, kad Paryžius tesiekia prieigos prie Berlyno piniginės”.

„Ne, Achene atnaujinta Vokietijos ir Prancūzijos bendradarbiavimo sutartis nenumato, kad Prancūzija turės perleisti Elzasą ir Lotaringiją Vokietijai ar kad vokiečių kalbos pamokos prancūzų moksleiviams taps privalomos”, – rašė Berlyno dienraštis „**Tageszeitung**“ ir tęsė:

„Ne, „Berlynas negaus slapto kodo Prancūzijos branduolinėms pajėgoms aktyvuoti ir ne, Vokietija neužims Prancūzijos vietos kaip nuolatinės Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narės. Ne, ne ir dar kartą ne!”

Ravensburgo dienraštis „**Schwäbische**“ pastebėjo, kad „Paryžiaus ir Berlyno santykiai fundamentalūs ne tik Europai, tačiau laikais, kai klaidžioja britai ir šmėkščioja toks D. Trumpas ir V. Putinas, jie elementarūs ir visam pasauliui.

Atsižvelgiant į tai, Prancūzijos ir Vokietijos susitarimas Achene yra bauginančiai neišmoningas. Kaip ir kiek prasminga bebūtų pagerinti tarpvalstybinių santykių infrastruktūrą ir sumažinti bendrus lopšelius ir darželius slegiančią biurokratiją, atsakymų į ateinančių 20 ir 30 metų svarbiuosius klausimus ir iššūkius čia nerasime”, – skundėsi Švabijos miesto laikraštis.

Kito Švabijos miesto, Roitlingeno, dienraštis „**General-Anzeiger**“ teigė, jog „Vokietijos ir Prancūzijos variklio laikai artėja prie pabaigos. Daugelis naujųjų šalių narių nenori leisti Paryžiui ar Berlynui diktuoti, kas yra gera

ar bloga.

Neužtenka, kad tik A. Merkel ir E. Macronas tarpusavy susitartų ir jau bus Europa atnaujinta. Dvi vadovaujančios valstybės turi įtraukti ir mažesnes šalis. Laikas pribrendo Europą įsivaizduoti naujai”, – rašė švabų laikraštis.

„Tiems, kurie Europos Sąjungos viduje mina ant stabdžių, joku būdu negalime užsispyrusiai signalizuoti, kad „jeigu jūs nenorite, tai veiksime be jūsų!”– rašė dienraštis „Badische Neueste Nachrichten”, „nes tai galėtų įtrūkimus visuomenėje dar pagilinti. Vokietija ir Prancūzija turėtų nepasiduoti pagundai savo naujai užantspauduotą seną meilę švęsti per daug demonstratyviai”.

Budapešto dienraštis „**Nepszava**” pastebėjo, kad „nepaisant ekstremistų šūkavimų triukšmo Europos Sąjungos kryptį vis dar nustato šios dvi šalys. Žinia yra ta, kad šalims, norinčioms bendros Europos, reikia didesnio ryžto.

Paryžiaus dienraščio „**Les Echos**” nuomone, Paryžiaus ir Berlyno susitarimo „turinys atsilieka nuo to, ką prezidentas E. Macronas prieš 13 mėnesių savo kalboje Europos klausimu Sorbonoje pažadėjo. Ir jis tikrai neatitinka Vokietijos ir Prancūzijos poros lūkesčių.

Angela Merkel nenorėjo ar negalėjo Europoje palikti ryškių savo pėdsakų. Kritika, kurią galima kanclerei pareikšti, yra rimta: Europos Sąjunga jos ilgo tarnybos laiko pabaigoje bus beveik nepadariusi pažangos”, – teigė Paryžiaus finansinis laikraštis.

O Slovakijos laikraštis „**Dennik N**” klausė: „Ar turime bijoti šio sustiprinto Prancūzijos ir Vokietijos apsikabinimo? Neigiamų reakcijų iš kitų Europos valstybių į Vokietijos ir Prancūzijos veiksmus be abejo bus.

Todėl didžiausias iššūkis artimiausiai ateičiai bus Europos Sąjungos viduje žmonės įtikinti, kad Prancūzijos ir Vokietijos bendradarbiavimas nėra pavojingas”, – rašė Bratislavos dienraštis.

Tarp laikraščių, pasitikusių Acheno susitarimą skeptiškai, buvo ir Šveicarijos dienraštis „**Neue Zürcher**” bei Lenkijos sostinės dienraštis „**Rzeczpospolita**”.

Mykolas Drunga, LRT

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASĖ - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

GALUTINIS SPRENDIMAS DĖL CERN VERSLO INKUBATORIŲ LIETUVOJE

Klosteris-Davosas, Šveicarija, sausio 25 d. Pasaulio ekonomikos forume dalyvavusi Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos (CERN) generaline direktore dr. Fabiola Gianotti galutinai sutarė dėl dviejų CERN verslo inkubatorių Vilniuje ir Kaune steigimo.

Lietuvos ir CERN sutartis dėl šių inkubatorių steigimo bus pasirašyta jau vasarį.

Tai pirmas toks atvejis istorijoje, kai didžiausios ir pažangiausios mokslinių tyrimų organizacijos pasaulyje verslo inkubatorius steigiamas asocijuotojoje narėje. Verslo inkubatorius CERN yra iš viso įsteigusi tik devyniose valstybėse. Lietuva bus simbolinė dešimtoji šalis, kurios verslui atsiveria unikali galimybė

pasinaudoti CERN naujaisiais išradimais, duomenų baze ir sukaupta patirtimi.

Pasak Prezidentės, tai didelis mūsų valstybės mokslo pažangos pripažinimas, nes Lietuva pirmoji iš asocijuotųjų šalių priklausys CERN technologijų perdavimo ir mokslinių tyrimų komercializavimo centrų tinklui.

Vilniuje ir Kaune įsteigti CERN verslo inkubatoriai bus vieninteliai Vidurio bei Rytų Europoje, todėl turės didelę reikšmę viso regiono mokslo ir verslo vystymuisi – skatins taikyti pažangiausias fizikos ir sveikatos bei informacines technologijas, plėtos optinių lazerių taikymą pramonėje. Lietuva taip pat sulauks ir CERN ekspertų konsultacijų ir pagalbos, kuriant naujus mokslo produktus įvairiose srityse.

Lietuva praėjusiais metais

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė (dešinėje) su Europos branduolinių tyrimų organizacijos (CERN) generaline direktore Fabiola Gianotti. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

pirmoji iš Baltijos šalių buvo priimta į CERN asocijuotąją narę. Tai leidžia mūsų šalies mokslininkams dalyvauti CERN mokslinių tyrimų pro-

gramose, vystyti inovatyvias verslo įmones, plėsti Lietuvos pramonės potencialą, mokytojams – tobulinti kvalifikaciją fizikos srityje, o jauniems

mokslininkams – stažuotis šioje vienoje didžiausių ir pažangiausių pasaulyje mokslo organizacijų.

Prezidentės spaudos tarnyba

PREMJERAS: MATOME DIDŽIULĮ POTENCIALĄ STIPRINTI EKONOMINĮ BENDRADARBIAVIMĄ SU IZRAELIU

Lietuvos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

LRV

Lietuvos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis sausio 28 d. dalyvavo Lietuvos-Izraelio verslo forume ir pakvietė Izraelio verslą aktyviau investuoti Lietuvoje.

Vyriausybės vadovas pasiūlydamas vis glaudesniais politiniais, ekonominiais ir kultūriniais ryšiais tarp Lietuvos ir Izraelio.

„Galiu tvirtai pareikšti, kad Izraelis yra mūsų strateginis partneris kalbant tiek apie dvišalius santykius, tiek apie ES darbotvarkę. Mes matome didžiulį potencialą stiprinti tarpusavio ekonominį bendradarbiavimą. Daug galimybių mums siūlo dvišalė prekyba ir investicijos į tradicines pramonės šakas bei aukštos pridėtinės vertės sektorius“, - sveikindamas forumo dalyvius sakė S.Skvernelis.

Pasak jo, Lietuva ypač su-

interesuota bendradarbiauti su Izraeliu inovacijų srityje. Izraelis yra vieni iš pasaulinių lyderių šioje srityje, tad Lietuvą labai domina ši patirtis. Ministras Pirmininkas Izraelio verslininkus taip pat pakvietė susipažinti su verslo galimybėmis Lietuvoje. Pabrėžta, kad laukiama Izraelio verslo atstovų Lietuvoje, kur kiekvienam investuotojui bus pasiūlytos individualiai pritaikytos sąlygos.

Tel Avive vykstančiame dvišaliame verslo forume per dvi dešimtis lietuvių įmonių tikisi užmegzti santykius skaitmeninių technologijų, kibernetinio saugumo ir gyvybės mokslų srityse. 2017 m. Izraelis pagal bendrą prekių eksportą užėmė 40 vietą tarp visų Lietuvos prekybos partnerių.

„Verslios Lietuvos“ analitikų duomenimis, 2018 m. sausio-

rugsėjo mėnesiais lietuviškos kilmės prekių eksporto į Izraelį vertė siekė 28,5 mln. eurų. Iš jų daugiausia eksportuota farmacijos produktų (17,6 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto), baldų (14,8 proc.), įvairių maisto produktų (12,2 proc.), medienos ir jos dirbinių (10,3 proc.), optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, kontrolės, medicinos, chirurgijos prietaisų (9 proc.).

Palyginti su ankstesniu laikotarpiu, pernai per devynis mėnesius paslaugų eksportas į Izraelį ūgtelejo 52 proc. iki 18,7 mln. eurų. Šis augimas labiausiai susijęs su IT, transporto ir kitų verslo paslaugų eksporto didėjimu. Daugiausia 2018 m. sausį-rugsėjį eksportuota IT paslaugų (37 proc. viso paslaugų eksporto) ir kelionių paslaugų (27,1 proc.).

LRV

D. GRYBAUSKAITĖ: S. SKVERNELIO VIZITAS IZRAELYJE ATNEŠĖ DAUGIAU ŽALOS NEI NAUDOS

Premjero Sauliaus Skvernelio vizitas Izraelyje, kurio metu nebuvo apsilankyta Palestinos savivaldoje, Lietuvai atnešė daugiau žalos nei naudos, teigia prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Šis vizitas į Izraelį tarptautinės bendruomenės ir užsienio žiniasklaidos buvo įvertintas nevienareikšmiškai. Todėl atnešė daugiau žalos nei naudos“, – D. Grybauskaitės poziciją žiniasklaidai perdavė Prezidentės spaudos tarnyba.

Premjero atstovas spaudai Tomas Beržinskas pabrėžė, kad vykdamas į tarptautinius vizitus S. Skvernelis visų pirma galvoja ne apie formą, o turinį, ir siekia konkrečių rezultatų bei naudos Lietuvai.

„Kur kas didesnę ir ilgalaikę žalą Lietuvai daro priimami vienasmeniai sprendimai, galbūt siekiant įtikti atskirų šalių lyderiams, o to rezultate net ir balsuojant Jungtinėse Tautose nusišukama nuo mūsų pagrindinių strateginių partnerių Jungtinių Amerikos Valstijų“, – pabrėžė T. Beržinskas.

Per vizitą Izraelyje S. Skvernelis neapsilankė Palestinos savivaldoje, nors iki šiol Lietuvos vadovai paprastai nuvykdavo į Ramalą. Lietuva vasario 1 d. sulaukė palestiniečių notos dėl premjero apsilankymo Rytų Jeruzalėje su Izraelio pareigūnais ir sprendimo neaplankyti Palestinos savivaldos per vizitą Izraelyje.

T. Beržinskas vasario 1 d., penktadienį teigė, S. Skvernelio vizitas į Izraelį buvo skirtas vienai valstybei, viešint jame negali būti prievolės skirti dėmesio ir Palestinos savivaldai. Tačiau T. Beržinskas tikino, kad Lietuvos pozicija dėl vadinamojo „dviejų valstybių sprendimo“, kuriuo siekiama nepriklausomos Palestinos valstybės pripažinimo greta Izraelio valstybės, „išlieka nepakitusi“.

Izraelio ambasadoriaus Lietuvoje Amiro Maimono feisbuke skelbiama nuotrauka, kur jis lydi S. Skvernelį prie Raudų sienos Rytų Jeruzalėje. Didžioji dalis tarptautinės bendruomenės Rytų Jeruzalę laiko Izraelio okupuota teritorija.

Palestiniečių užsienio reikalų viceministrė Amal Jadou vasario 1 d., penktadienį pareiškė, kad premjero S. Skvernelio elgesys per vizitą Izraelyje pažeidė tarptautinę teisę ir Europos Sąjungos praktiką bei „siunčia labai neigiamą žinią palestiniečiams“.

Tai, kad premjeras vengia kritikuoti Izraelį ir nebijo formuoti bendrai ES ar Vokietijos bei Prancūzijos politikai prieštaraujančios pozicijos dėl Palestinos rodo, kad S. Skvernelio užsienio politika pasiduoda jau kurį laiką Europoje prasidėjusioms populistinėms tendencijoms.

LRT, ELTA

LIETUVOS KARIAI 2019 METAIS DALYVAUS 11-OJE TARPTAUTINIŲ OPERACIJŲ

Sausio 29 d. Lietuvos kariai pradėjo dalyvavimą naujoje **NATO vadovaujamoje tarptautinėje operacijos Irake** (angl. *NATO Mission Iraq, NMI*). Šiai operacijai skiriami du Lietuvos kariai, kurie jau pasiekė operacijos rajoną Bagdade ir netrukus pradės tarnybą. Nekovinė operacija, kuriai Irako vyriausybės prašymu NATO uždegė žalią šviesą 2018 m. Aljanso viršūnių susitikime Briuselyje, yra skirta apmokyti šalies saugumo pajėgas. Lietuvos kariai tarnaus Bagdade esančiame operacijos štabe JAV karinėje bazėje. Ir tai bus antroji Lietuvos karių misijos Irake vieta.

NATO operacija Irake – 11-ta tarptautinė operacija, kuriai Lietuva skiria savo karius. Į NATO, Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų ir sąjungininkų vadovaujamas tarptautines operacijas Europoje, Azijoje ir Afrikoje Lietuva planuoja šiais metais siųsti apie 170 karių.

Dauguma Lietuvos gyventojų, pagal Krašto apsaugos ministerijos užsakymu 2018 m. gruodį atliktą visuomenės nuomonės tyrimą, remia Lietuvos pastangas kartu su tarptautine bendrija palaikyti taiką ir stabilumą pasaulyje, užkirsti kelią tarpvalstybiniams ir etniniam konfliktams, kovoti su tarptautiniu terorizmu.

Apklauskos duomenimis, 72 proc. respondentų mano, kad Lietuvos kariai turėtų būti siunčiami į tarptautines operacijas, jeigu to prašo NATO sąjungininkai. Taip pat, apie 68 proc. apklausos dalyvių išreiškė pritarimą, kad Lietuva turėtų aktyviau prisidėti prie kovos su tarptautiniu terorizmu.

Prie kitos tarptautinės operacijos Irake – **Jungtinių Amerikos Valstijų vadovaujamos koalicijos operacijoje**

je Irake „Įgimtas Ryžtas“ (angl. *US-led operation in Iraq „Inherent Resolve“*) – Lietuva prisideda nuo 2017 m., operacijoje nuolat išlaikydama 6 karinius instruktorius, kurie rengia vietines saugumo pajėgas. Kariai tarnauja Danijos kontingento sudėtyje šiaurės vakarinėje Irako dalyje esančiame Ramadi mieste.

Šiais metais Lietuva ir toliau dalyvaus **NATO vadovaujamoje tarptautinėje operacijoje Afganistane „Tvirta parama“** (angl. *Resolute Support Mission, RSM*), kuria prisidedama rengiant Afganistano nacionalines saugumo pajėgas. Per 2018 m. Lietuvos karių skaičius operacijoje buvo padidintas daugiau nei dvigubai - nuo 20 iki 50, tokį karių skaičių planuojama išlaikyti ir 2019 metais. Lietuvos kariai tarnauja skirtingose pozicijose Kabule, Herate ir Kandahare.

NATO vadovaujamoje tarptautinėje operacijoje Kosove (angl. *NATO KFOR*) ir toliau tarnaus vienas Lietuvos karys. NATO taikos palaikymo pajėgų operacijoje Kosove Lietuva dalyvauja nuo 2012 metų pabaigos. Šiai tarptautinei operacijai priskirti Lietuvos kariuomenės judėjimo kontrolės specialistai rotuojasi kas ketvirtį.

ES kovos su piratavimu ir ginkluotais plėšimais jūroje operacijoje ATALANTA (angl. *EUNAVFOR anti-piracy operation ATALANTA*) numatyta rotacijos periodu dalyvaus 15 Lietuvos karių. Siunčiamos jau 5-osios Lietuvos karių autonominės laivo apsaugos grupės pagrindą sudarys Karinių jūrų pajėgų kariai. Lietuvos karių pagrindinė funkcija - saugoti Pasaulio maisto programos laivą, Adeno įlankoje ir Somalio vandenyse gėbiantį humanitarinę paramą,

LR KAM nuotr.

daugiausiai maistą Somalio žmonėms. Taip pat šiai operacijai Lietuva nuolat skiria po vieną karininką, kuris tarnauja misijos operaciniame štabe Jungtinėje Karalystėje.

Lietuva tęs dalyvavimą ir **ES karinėje operacijoje „Sophia“** (angl. *EUNAVFOR MED operation SOPHIA*) **Viduržemio jūros regiono pietų centrinėje dalyje**. Lietuva 2019 m. operacijai skiria iš 12 karių sudarytą laivo apžiūros grupę (angl. *Vessel Boarding Team*), vykdysiančią priskirtas užduotis Vokietijos kariniame laive. Iš Karinių jūrų, sausumos ir specialių operacijų pajėgų suformuotos grupės operacijos metu vykdo laivų, sukeliančių įtarimą dėl nelegalaus ginklų ar migrantų gėbimo identifikavimą, apklausą, stabdymą, apžiūrą ir įtartinų asmenų, jų plaukiojimo priemonių sulaikymą. Papildomai, du Lietuvos karininkai tarnybą atliks Italijos kariuomenės štabo laive ir vienas karininkas tarnaus operacijos „Sophia“ vadavietėje Romoje, Italijoje.

Europos Sąjungos mokymo misijoje Malyje (angl. *EU training mission in Mali, EUTM MALI*) planuojama

rotacijos pagrindu ir toliau išlaikyti du karius. Lietuvos kariuomenės instruktoriai tarnauja Bamako ir Kuolikoro mieste, kuriame padeda vystyti Malio kariuomenės operacinius gebėjimus ir veiklą, kad ji būtų pajėgi užtikrinti šalies teritorinį vientisumą ir atremti teroristinių grupuočių išpuolius šalies viduje.

Lietuva ir 2019 m. prisidės prie **Europos Sąjungos mokymo misijos Centrinės Afrikos Respublikoje** (angl. *EU training mission in Central African Republic, EUTM CAR*), skirdama du Lietuvos karius. Rotacijos principu Bangi mieste misijoje dalyvaujantys Lietuvos kariai vykdo strateginio lygmens patariamąją funkciją, organizuoja karių švietimą ir individualų rengimą karininkams ir puskarininkams bei prisideda prie operacinių pajėgų rengimo.

Jungtinių Tautų vadovaujamai situacijos stabilizavimo operacijai Malyje MINUSMA (angl. *UN-led operation in Mali, MINUSMA*) Lietuva išlaikys savo karinį indėlį toliau skirdama iš viso 39 karius. Lietuva JT vadovaujamai operacijai siunčia iš 34

karių suformuotus Pajėgų apsaugos vienetą ir Nacionalinį paramos elementą, kurie vykdo tarptautinių pajėgų apsaugos funkcijas Vokietijos kontingento sudėtyje. Taip pat skiriami 5 Lietuvos kariai, kurie tarnauja operacijos vadavietėse Bamake, Gao ir Timbuktu.

Karinėje mokymo operacijoje Ukrainoje šios šalies ginkluotųjų pajėgų mokymo tikslais 2019 metais ir toliau dalyvaus apie 30 Lietuvos karių. Jie užduotis atliks per 8 tarnybos vietas Šiaurės, Pietų, ir Vakarų Ukrainoje. Koviniuose veiksmuose Lietuvos kariai nedalyvauja, tačiau jie vykdo karinių pajėgų, specialistų, snajperų rengimą bei rengia įvairius kursus.

Pagal Seimo mandatą dėl NATO Greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, taip pat NATO ir ES karinėse vadavietėse tarnaujančių karių siuntimo į tarptautines operacijas NATO Greitojo reagavimo pajėgų mandatą 9 Lietuvos kariai, priskirti 3-iajam NATO ryšių batalionui, 2019 m. dalyvaus NATO paramos Turkijai operacijoje. **LR KAM**

LIETUVA IR IZRAELIS BENDRADARBIJAUS KIBERNETINIO SAUGUMO SRITYJE

Lietuvos krašto apsaugos viceministras Edvinas Kerza (dešinėje) su Izraelio nacionalinio kibernetinio direktorato vadovu Yigal Unna.

LRV

Sausio 28 d. Tel Avive krašto apsaugos viceministras Edvinas Kerza su Izraelio nacionalinio kibernetinio direktorato vadovu Yigal Unna pasirašė ketinimų protokolą (angl. declaration of intent) dėl bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje.

„Lietuvą ir Izraelį sieja bendri strateginiai tikslai ir bendras suvokimas, kad šalių partnerystė kibernetinio saugumo srityje yra abipusiai naudinga kovoje su kenkėjiška veikla kibernetinėje erdvėje“, - sako viceministras E. Kerza.

Sausio 28 d. pasirašytas ketinimų protokolą yra pirmasis žingsnis glaudinant tar-

p institucinį Krašto apsaugos ministerijos ir Izraelio nacionalinio kibernetinio direktorato bendradarbiavimą. Abi šalys sutarė keistis informacija ir duomenimis apie kibernetinius incidentus bei atakas, rengti dvišalius kibernetinio saugumo institucijų ekspertų susitikimus.

Krašto apsaugos viceministras E. Kerza sausio 28-30 d. viešėjo Izraelyje kartu su Lietuvos ministro pirmininko Sauliaus Skvernelio vadovaujama delegacija. Vizito metu susitiko su Izraelio valdžios atstovais ir dalyvavo tarptautinėje kibernetinio saugumo konferencijoje „CyberTech“.

LRV

JUBILIEJINIUS ANTANO SMETONOS METUS PRADĖJO KLIVLENDAS

Prieš keletą savaičių Klivlendo (JAV) lietuvių namuose įvyko popietė, skirta Valstybės Tarybos Pirmininko, Prezidento Antano Smetonos tragiškos žūties 75-osioms metinėms paminėti.

Klivlando lietuvių kultūros dokumentavimo centro direktorė Rūta Degutis pristatė išsamų pranešimą apie Prezidento Antano Smetonos paskutiniuosius gyvenimo metus, praleistus Jungtinėse Amerikos Valstijose, papasakojo apie Centro darbuotojų darbus, ieškant ir fiksuojant Lietuvos Prezidento egzilyje gyvenimo ir veiklos faktus.

Buvo pademonstruotas dokumentinis filmas apie Prezidento A. Smetonos laidotuves. Centro istorikas dr. Viktoras Stankus susirinkusiems perskaitė Prezidento šeimos viešą laišką, rašytą 2007 metais dėl šeimos nuostatos kilus visuomenėje diskusijoms apie Prezidento palaikų perkėlimą.

Popietėje dalyvavo į mokslo stažuotę Klivlando lietuvių kultūros dokumentavimo centro archyve atvykusi Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto docentė dr. Jolanta Mažylė.

Doc. dr. Jolanta Mažylė laimėjo Lietuvos kultūros tarybos stipendiją mokslo stažuotei, kurios metu ji tyrinėja iškilių Klivlendo lietuvių paliktus atminties pėdsakus.

Popietėje Vilniaus universiteto doc. dr. Jolanta Mažylė už nuoširdų darbą saugant ir puoselėjant lietuvių kultūros paveldą Jungtinėse Amerikos Valstijose ir ben-

Rūta Degutis pristato išsamų pranešimą.

A. Kudukis nuotr.

dradarbiavimą su Lietuva perdavė Klivlendo lietuvių kultūros dokumentavimo centrui Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Lietuvos Respublikos Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos pirmininkės Irenos Degutienės padėką.

O Centro darbuotojams Andriui Jonui Dundurui, Rūtai Degutis, dr. Viktorui Stankui įteikė Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos narės dr. Irenos Šiaulienės padėkas už pasiaukojamą darbą renkant, saugant ir puoselėjant Klivlendo ir Lietuvos lietuvių kultūros paveldą bei tautos atminties ženklus JAV. Neseniai mirusiam Centro darbuotojui, žurnalistui Linui Johansonui skirta padėka įteikta jo mamai Irenai Johanson.

Popietėje dalyvavo nemažai bendruomenės narių, kuriems ši žinia, kad šie metai Lietuvos Respublikos Seimo paskelbti pirmojo Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos atminimui, labai reikšminga.

Popietėje buvo pažymėta, kad labai simboliška ir tauru, jog šie metai, Lietuvos Respublikos Seimo paskelbti Valstybės Tarybos Pirmininko Prezidento Antano Smetonos metais, prasidėjo Klivlande, kur Prezidentas lietuvių išeivijoje išgyveno paskutines savo gyvenimo akimirkas ir kur savo gyvenimus kūrė Prezidento šeima ir Prezidento anūkai.

Kitame numeryje skaitykite interviu su Vilniaus universiteto docente dr. Jolanta Mažylė, kuri papasakos apie savo atradimus Klivlande.

Algirdas V. Matulionis

Docentė dr. Jolanta Mažylė skaito padėkas.

A. Kudukis nuotr.

Iš kairės: Monako garbės konsulas Jonathan Warren, Čilės garbės konsulė Paulina Biggs Sparkuhl ir Lietuvos garbės konsulas, Aspeno konsulinio korpuso seniūnas dr. Jonas V. Prunskis. LR Garbės konsulato Aspene nuotr.

GARBĖS KONSULŲ SUSITIKIMAS

Šių metų sausio 20 d. vyko Aspeno (CO) diplomatinio korpuso narių susitikimas, kuriame dalyvavo Monako garbės konsulas Jonathan Warren, Čilės garbės konsulė Paulina Biggs Sparkuhl ir Lietuvos garbės konsulas, Aspeno konsulinio korpuso seniūnas dr. Jonas V. Prunskis. Susitikimo metu buvo diskutuojama apie artimiausius renginius, tarp jų – ir apie kovo 2 d. Aspene vyksiančią Lietuvos Nepriklausomybės šventę, ir apie būsimus Lietuvos prezidento rinkimus gegužės mėnesį.

Garbės konsulai aptarė įvai-

rius Monake gegužės mėnesį vyksiančius renginius, kuriuose dalyvaus konsulas J. Warren, įskaitant „Grand Prix” lenktynes, Madų savaitę ir amerikiečių pianisto, dainininko, aktorius Valentino Liberace 100-ųjų gimimo metinių šventę. Taip pat buvo diskutuojama apie konsulės P. Biggs Sparkuhl pastangas didinti turizmą į Čilę, įskaitant Portillo ir Valle Nevado slidinėjimo kurortus bei Santjago pietuose esančias vietas.

Daugiau informacijos apie LR Garbės konsulatą Aspene: www.aspenconsul.com

LR Garbės konsulato Aspene informacija

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

AMBASADOJE PRISTATYTA LIETUVIŲ KILMĖS BUVUSIO KONGRESMENO BILL SARPALIAUS KNYGA

Sausio 28 d. LR ambasadoje Vašingtone buvo surengtas buvusio JAV Kongreso nario Bill Sarpaliaus knygos pristatymas. Trečios kartos lietuvių kilmės kongresmenas dalijosi neeiline savo gyvenimo istorija – kaip iš benamio, vėliau berniukų rančos (vaikų namų) auklėtinio Teksase tapo JAV Atstovų rūmų nariu. Knygos autorius dalinosi prisiminimais apie pirmąją JAV Kongreso delegacijos kelionę į Lietuvą 1990 m. vasario mėn., bei pasakojo apie lietuvių „geną.“

Vos jam pradėjus darbą Kongrese, 1989 m., Bill Sarpalių jo kabinete apilankė profesorius Vytautas Landsbergis, su kuriuo kalbėjosi apie paramą Sąjūdžio visuomeniniam judėjimui. Suradęs kitus, su Lietuva

ryšius turinčius Kongreso narius, Bill Sarpalius sukūrė Lietuvos laisvės siekius remiančią grupę. Vėliau, 1990 m. vasario mėn. kartu su kongresmenais Richard Durbin, Christopher Cox, John Miller lankėsi Lietuvoje, taip išreikšdami paramą Lietuvos žmonių siekiui patiemis kurti savo ateitį. Už nuopelnus Lietuvai Bill Sarpalius 1998 m. buvo apdovanotas LDK Gedimino ordinu, Komandoro didžiuoju kryžiumi.

Apdovanojimas įkvėpė ir Bill Sarpaliaus 11 metų rašytos knygos pavadinimą: „Didysis kunigaikštis iš berniukų rančos“ („The Grand Duke from Boys Ranch“). Dar 13 metų nemokėjusiam skaityti, parašyti knygą buvo iššūkis ir, kaip pats Bill Sarpalius sako,

Bill Sarpalius (dešinėje) ir Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Rolandas Kriščiūnas.

LR URM

be žmonos Jenny paramos ir paskatinimo, vargu, ar tai būtų padaręs.

Knygos autorius pažymėjo, kad jam gyvenime padėjusi

kovotojo dvasia, atkaklus darbas ir tikėjimas - yra ir dalis jo „lietuviško kraujo.“

Į 300 knygos puslapių surašyta visa gyvenimo istorija.

Knygoje daug vietos skiriama prisiminimams apie Lietuvą ir įvykius, susijusius su Sovietų sąjungos žlugimu.

LR ambasados JAV inf.

LIETUVOS AMBASADOJE KANADOJE PERDUOTAS ŽŪVANČIŲJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUS

Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės vardu Lietuvos ambasada Kanadoje Birutės Vaitkūnaitės – Nagienės artimiesiems perdavė Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius.

LR URM

Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės vardu Lietuvos ambasada Kanadoje Birutės Vaitkūnaitės – Nagienės artimiesiems perdavė Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius. Birutė Vaitkūnaitė – Nagienė 1994 metais pripažinta Pasaulio Tautų Teisuole.

Beveik 900 lietuvių jau suteiktas Pasaulio Tautų Teisuolio apdovanojimas. Lietuva patenka tarp penkių daugiausiai Pasaulio Tautų Teisuolių turinčių šalių. Daugiau susipažinti su lietuviais, kuriems suteiktas Pasaulio Tautų Teisuolių statusas galima LRT tinklalapyje, dokumentinių filmų cikle „Pasaulio Teisuoliai“. Žiūrėti šį dokumentinį ciklą galime ir internetu.

Apdovanojimas jai suteiktas LR Prezidentės 2017 m. rugsėjo 25 d. dekretu ir jį atsiėmė Kanadoje gyvenantis jos sūnus.

Birutė Vaitkūnaitė – Nagienė

Birutė Vaitkūnaitė gimė ir su tėvais gyveno Kaune. Mokydamasi Kauno „Aušros“

gimnazijoje, Birutė artimai draugavo su klasės drauge Jelena Berman, kuri palaikė Birutės svajonę tapti šokėja arba choreografe. Prasidėjus nacių okupacijai, Jelenos šeima, kaip ir visi Kauno žydai, buvo suvaryti į Kauno getą. Vaitkūnaitė, nieko nesakiusi tėvams, išnuomojo kambario butą, kuriame laikinai apsistojo Jelena Berman, kai 1941-ųjų spalį pabėgo iš Kauno geto. Birutė nešdavo Jelenai maistą, rūpinosi būtiniausiomis jos reikmėmis.

Jelena labai jaudinosi dėl gete likusios motinos. Vieną dieną Birutė, nieko jai nesakiusi, užsisiuvo ant rankovės geltoną žvaigždę ir, įsimačiusi į iš darbo grįžtančių žydų koloną, pateko į getą. Gete Birutė susirado Jelenos mamą ir papasakojo jai naujienas apie jos dukrą bei perdavė šiek tiek maisto. Pernakvojusi gete, kitą rytą Birutė vėl įsiliejo į darbą varomą žydų koloną ir grįžo į miestą.

Po kiek laiko Birutė Vaitkūnaitė savo paslaptimi pa-

sidalijo su gimnazijos kapelionu kunigu Juozu Statkevičiumi, ir šis pasirūpino apgyvendinti Jeleną Pažaislio vienuolyne. Po kelių savaitių vienuolės kazimierietės rado jai slapstymosi vietą netoli Garliavos, Stanaičių kaime, pas vienus valstiečius. Taip pat merginą periodiškai slapstė Jonučių kaimo ūkininkų Dagilių šeima.

1944 m. pavasarį Jelena Berman pasitraukė į Kazlų Rūdos partizanų būrį, kuriame jau partizanavo jos jaunesnioji sesuo Irena. Irena po kelių mėnesių žuvo. Sėserų Berman tėvai buvo sušaudyti gete. Ir tik Jelena sulaukė išvadavimo. Po karo Jelena Berman repatriavo į Izraelį. Birutė Vaitkūnaitė 1944 m. išvyko iš Lietuvos ir galiausiai apsigyveno Kanadoje, ten ji ištėkėjo už lietuvių peoto Henrio Nagio. Mirė 2017 m. Kanadoje.

Trumpai apie apdovanojimą

Lietuvoje žydų gelbėtojai apdovanojami Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi, o memorialinis institutas Katastrofos kankiniams ir didvyriams atminti Jad Vašem Jeruzalėje apdovanoja žydų gelbėtojus Pasaulio Tautų Teisuolių medaliais, kuriuose išgraviruoti žodžiai: „Išgelbėję vieną gyvybę, išgelbėja visą pasaulį“.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1993-2016 metais Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus siūlymu Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi apdovanoti 1387 Lietuvos piliečiai, gelbėję žydus Antrojo pasaulinio karo metais nuo nacių genocido.

LR URM

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KAPELIONAS MASKVOJE

Australijos lietuvių katalikų kapelionas Juozas Deveikis.

LR URM

Sausio 27 d. Maskvoje viešintis Australijos lietuvių katalikų kapelionas Juozas Deveikis Lietuvos Respublikos ambasadoje Rusijos Federacijoje su susirinkusiais vietos lietuvių bendruomenės nariais pasidalino savo pastebėjimais apie Melburno, Sidnėjaus, Kanberos ir Adelaidės lietuvių bendruomenių gyvenimą, jų patirtį išlaikant lietuviškas tradicijas toli nuo tėvynės. Šiuose miestuose yra pagrindiniai lietuvių katalikų centrai, todėl kunigui dažnai tenka lankytis vykdant sielovados darbą.

Lietuvos Respublikos ambasadorius Rusijos Federacijoje Remigijus Motuzas, pristatydamas svečią iš Australijos, susirinkusiems priminė ir kitas iškilias Australijos lietuvių asmenybes, jų ryšius su Lietuva. Tylos minute buvo pagerbtas profesorius Gabriėlius Žemkalnio-Landsbergio,

Australijos lietuvių radijo ir spaudos darbuotojo, buvusio Australijos lietuvių bendruomenės atstovo Lietuvoje, šviesus atminimas.

Vakaro metu Maskvos lietuviai šiltai prisiminė 1998 metais vykusį susitikimą su kunigu iš Australijos Alfonsu Savicku, draugišką bendravimą Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse su Australijos lietuvių komanda. Kapelionas J. Deveikis atsakė į susirinkusiųjų klausimus, pasidalijo savo įžvalgomis apie bendruomeniškumo, geranoriškos pagalbos artimui svarbą ir pastangas, kurios būtinos ir svarbios užsienyje gyvenantiems lietuviams telkiant bendruomenes.

Tą pačią dieną kunigas J. Deveikis kartu su Petro ir Povilo parapijos Maskvoje klebonu Igoriu Kovalevskiu aukėjo šv. Mišias lietuvių kalba šv. Liudviko bažnyčioje.

LR URM

ISTORINIS MIGRACIJOS LŪŽIS IR LIETUVOJE KYLANTYS ATLYGINIMAI

Lietuvos BVP augimas 2019 metais turėtų siekti 2,7 proc., emigracija mažės, o atlyginimai didės, prognozuoja „Swedbank“ ekonomistai.

Lietuvos ekonomika subalansuota

Baltijos šalių ekonomikų augimas šiemet sulėtės, tačiau išliks tarp sparčiausių euro zonoje. Lietuvos ekonomikos augimo prognozė didinama iki 2,7 procento – daugiausiai dėl teigiamų tendencijų darbo rinkoje ir, tikėtina, toliau sparčiai augsiančio namų ūkių vartojimo, rašoma pranešime.

N. Mačiulis prognozuoja, kad emigracija šalyje ir toliau mažės, o imigracija išliks stabili, todėl gyventojų skaičius šiais metais Lietuvoje turėtų ne sumažėti, o padidėti.

Teigiamą poveikį Lietuvos ekonomikai turės ir didėjantis darbo jėgos aktyvumas. Taip pat, N. Mačiulis prognozuoja, kad realus darbo užmokestis po mokesčių šiemet augs daugiau nei 11 procentų, todėl prielaidų lėtesniam namų ūkių vartojimo augimui nėra daug.

„Investicijų augimas išliks aukštas, tačiau bus mažiau koncentruotas nekilnojamo turto sektoriuje. Investicijų augimui teigiamo postūmio turės

palankios kreditavimo sąlygos, aukštų gamybinių pajėgumų išnaudojimo lygis ir spartesnis ES struktūrinių fondų lėšų skirstymas”, sako N. Mačiulis.

Tuo metu eksporto augimas sieks 3 proc. ir bus dvigubai lėtesnis nei praėjusiais metais.

Pasak N. Mačiulio, nors Baltijos ir Šiaurės šalys yra daug atviresnės ir labiau priklausomos nuo eksporto nei didžiosios pasaulio ekonomikos, blėstanti pasaulinė prekyba turėjo joms mažai neigiamos įtakos.

„Per pastarąjį ekonomikos ciklą Baltijos šalyse nesiformavo nekilnojamo turto burbulai, kredito plėtra buvo subalansuota, fiskalinė politika ekonomikos neperkaitino, įmonių konkurencingumo nepamynė net sparčiai augančios darbo sąnaudos. Dėl to Baltijos šalys išlieka gerai pasiruošusios galimiams iššūkiams ir sukrėtimams”, – sakė N. Mačiulis.

Pasaulio ekonomikos prognozė niūresnė

Šių metų pasaulio BVP augimo prognozė buvo sumažinta iki 3,5 procento, tačiau kitos Lietuvai svarbios rinkos atrodo niūriau. Pavyzdžiui, euro zonos ekonomikos augi-

LRT

mo prognozė sumažinta nuo 1,8 proc. iki 1,3 procento. Vokietijos ir Prancūzijos augimas turėtų siekti kiek daugiau nei 1 proc., o Italijos ekonomika gali trauktis.

„Swedbank“ vyriausias ekonomistas Nerijus Mačiulis pastebi, kad ekonomikos augimą pristabdė neatsakingos ekonominės politikos sprendimai niekur neišnyko, ir gali atnešti dar blogesnių, nei yra prognozuojama, pasekmių.

„Viena iš pagrindinių viso pasaulio ekonomikos lėtėjimo priežasčių yra blėstantis

Kinijos ekonomikos augimas, kurį prigesino JAV įvesti prekybos barjerai. Nors šiuo metu stebime laikinas paliaubas, išlieka nemaža tikimybė, kad JAV ir Kinijai nepavyks susitarti, ir šiuo metu galiojantis 10 proc. importo tarifas bus padidintas iki 25 procentų”, – teigė N. Mačiulis.

Anot jot, prekybos karų ugnyje gali atsидurti ir Europos Sąjunga.

„JAV svarsto didesniu importo tarifu apmokestinti iš jos importuojamus automobilius. Be to, nė kiek nesumažėjo ne-

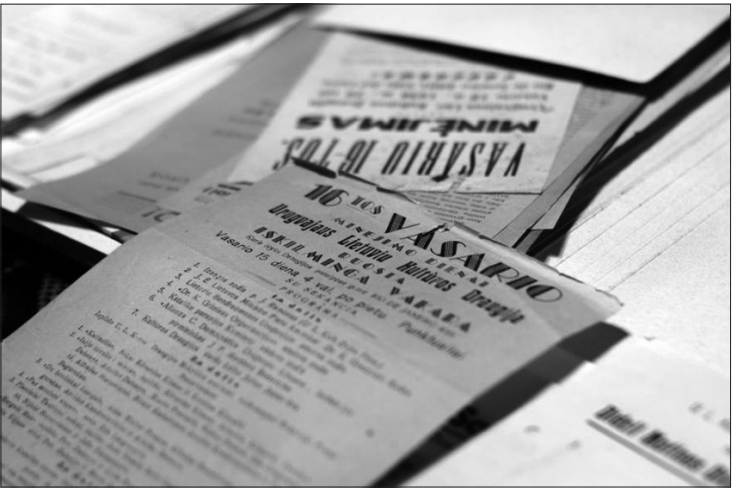
apibrėžtumas dėl „Brexit”, gali vėl paaštrėti Italijos mokumo ar Prancūzijos socialinės įtampos klausimai – šių problemų sąrašas yra nemaloniai ilgas”, – komentuoja N. Mačiulis

Išvelgiama ir teigiamų veiksmų, kurie gali paskatinti pasaulio ekonomikos augimą.

„Nafta šiemet bus apie 15 proc. pigesnė nei pernai, centriniai bankai palūkanas didins lėčiau ir atsargiau, o fiskalinė politika taip pat suteiks teigiamą impulsą”, – sakė „Swedbank” vyriausias ekonomistas.

LRT

URUGVAJAUS LIETUVIŲ SUKAUPTI ARCHYVINIAI DOKUMENTAI LIETUVOJE

Urugvajaus lietuvių spauda.

15min.lt

Iš Urugvajaus į Lietuvą keliauja daugiau negu 20 kg archyvinės medžiagos, surinktos iš ten esančios lietuvių bendruomenės.

Tarp gabenamų dokumentų – pirmieji Urugvajuje leisti lietuviški laikraščiai „Darbas”, „Laisvoji Lietuva”, „Urugvajaus lietuvių kolonijoje”, „Naujoji banga”, taip pat tarpukario lietuvių susirašinėjimai su Pietų Amerikos lietuviais, visas Urugvajaus lietuvių bendruomenės archyvas – minėjimų, susirinkimų, kongresų fotografijos, teatro renginių afišos, diplomatų kalbos.

Anot Lietuvos literatūros ir meno archyvo specialistės ir ekspedicijos Urugvajuje vadovės Vaidos Jonušytės,

Urugvajuje atrasti archyviniai dokumentai svarbūs tuo, kad apie užsienio lietuvių veiklą vis dar žinoma nelabai daug.

„Susikūrusios lietuvių bendruomenės aktyviai palaikė Lietuvą okupacijos laikotarpiu ne tik leisdamos atsišaukimus spaudoje, bet ir organizuodamos šventes, šokių vakarus, teatro pasirodymus viešose erdvėse, taip pat atstovaudamos Lietuvai konferencijose, parodose, leisdamos ir platindamos Lietuvos istorijos knygas, bukletus, plakatus”, – teigė V. Jonušytė.

Taip pat į Lietuvą gabunami Urugvajuje esančioje lietuvių bažnyčioje aptikti muziko Miko Petrausko kūriniai, diplomatų Berutės Žukas ir Kazimiero Graužinio surinkti

LIETUVOJE JAU DAUGIAU KAIP 300 MULTIMILIJONIERIŲ

Multimilijonierių skaičius Lietuvoje jau viršijo 300, o jų gretos per dešimtmetį turėtų padvigubėti, atkartodamos pasaulines tendencijas, rašo „Verslo žinios”.

Lietuvoje šiuo metu yra 337 milijonieriai, kurie valdo 5 mln. JAV dolerių ar didesnės vertės turtą. Tarptautinė strateginių rinkos tyrimų bendrovė „Euromonitor International” prognozuoja, kad multimili-

jonierių gretos Lietuvoje 2022 metais turėtų išaugti iki 419, o 2030 metais – iki 597.

Turto valdytojai ir analitikai pažymi, kad bendra asmenų valdomo turto vertė Lietuvoje augs kartu su besiplečiančia ekonomika. Be to, Lietuvoje daugėja jaunų žmonių, kurie jau uždirbo savo pirmąjį milijoną.

„Euromonitor International” ekspertai atkreipia

dėmesį, kad patikimiausia plėtros strategija aukštos vertės prekių ir paslaugų verslams yra orientotis į naujai užgimusių milijonierių pinigus. Savo ruožtu besiplečianti e. prekyba pastebimai didina galimybes pasiekti multimilijonierių pinigus ne tik Lietuvoje, JAV ar sparčiausiai turtuolių gretas auginančioje Kinijoje, bet ir kitur.

LRT

LIETUVOS VERSLAS IŠSKĖSTOMIS RANKOMIS LAUKIA GRĮŽTANČIŲ MIGRANTŲ

Ekonomistų teigimu, Lietuva jau gali grįžtantiems iš emigracijos pasiūlyti įvairių darbų. Užimtumo tarnybos apklausa parodė, kad 20 proc. įmonių priverstos riboti veiklą dėl darbuotojų trūkumo, tačiau vis dažniau dėl darbo kreipiasi iš užsienio grįžę jauni emigrantai.

Socialinės įmonės vadovas Jevgenijus Malyšenkovas pripažįsta, kad ne visada paprasta dokumentai, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos, Lietuvių aktyvistų fronto, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto raštai, taip pat garsaus Urugvajaus dailininko Alfredo Stanevičiaus darbai.

Šie dokumentai bus tyrinėjami Lietuvos literatūros ir meno archyve.

LRT

rasti darbuotojų. Įmonė planuoja plėstis, tad jų reikės dar daugiau. Jis teigia mielai savo bendrovės duris atvertų grįžusiems emigrantams. Užimtumo tarnyba kol kas labai nudžiuginanti darbdavių negali. Pastaruoju metu vis garsiau raginant į tėvynę grįžti emigrantus, tarnyba atliko apklausą, kiek jų ateina ieškotis darbo. Ir skaičiai, palyginti su praėjusiais ir ankstesniais metais, nėra stipriai išaugę. Tiesa, pastebima, kad grįžusiems atlyginimas jau nebėra svarbiausias ieškant darbo.

„Kaip pavyzdį galėčiau pasakyti apie Utenos klientų aptarnavimo skyriaus darbuotojų pastebėjimus, kad iš tikrųjų 80 proc. besikreipusių emigrantų buvo jaunimas iki 29 metų. Jie domėjosi įsidarbinimo ga-

limybėmis, taip pat paklausiomis profesijomis mūsų šalyje. Dažniausia žmonės domisi darbo vietos kokybe, tai – koks darbas, kur, kokios darbo valandos, ar jos lanksčios”, – pasakoja Užimtumo tarnybos specialistė Dovilė Mackevičienė.

Ekonomistės Lauros Galdikienės teigimu, šiuo metu apie 20 proc. įmonių ieško darbuotojų, o jų trūkumas net riboja veiklą. Todėl darbdaviams kiekvienas grįžęs ir darbo ieškantis emigrantas kone aukso vertės.

Šiuo metu labiausiai ieškoma vilkikų vairuotojų, pardavėjų, virėjų, aukštos kvalifikacijos reikalaujančių specialistų-elektros inžinierių, statybos vadovų, gydytojų, ikimokyklinio ugdymo mokytojų, informacinių technologijų specialistų.

LRT

TAPYTOJO JULIAUS LUDAVIČIAUS PARODA „ZOOM” NIUJORKE – TARSİ KELIONĖ VIZUALINIŲ LABIRINTU

Sausio 17 d. Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Niujorke atidaryta Juliaus Ludavičiaus mažo formato tapybos darbų paroda „Zoom”.

Į Juliaus Ludavičiaus personalinę parodą Lietuvos generaliniame konsulate Niujorke susirinko didelis būrys šio menininko gerbėjų. J. Ludavičiaus mokytojas niujorkietis tapytojas Kęstutis Zapkus negailėjo pagyrų šiai parodai, o patį Julijų apibūdino kaip vieną savičiausių ir įdomiausių nūdienos Lietuvos tapytojų. „Gaila, kad Juliaus dar rimtai neatrado Lietuva”, – sako K. Zapkus.

J. Ludavičius gyvena ir kuria Niujorke jau daugiau nei dvidešimt metų. Šio tapytojo kūryba yra pristatyta tiek pasaulio kultūros sostinėje, tiek Lietuvoje. Praėjusių metų vasarą Juliaus (kartu su kitų JAV gyvenančių lietuvių kūrėjų) darbus tapybos gerbėjai galėjo pamatyti meno mugėje „Art Vilnius’18”.

Šioje personalinėje J. Ludavičiaus parodoje „Zoom” („Priartėjimas”) pristatoma šešiolika mažo formato tapybos darbų, sukurtų per pastaruosius aštuoniolika metų. Dauguma jų – ne didesni nei penkiasdešimt centimetrų. Parodos pavadinimas „Priartėjimas” labai tiksliai

apibūdina tapytojo kūrinius – iš toli J. Ludavičiaus darbai atrodo tarsi abstrakcijos, tačiau priėjęs arti juose randi daugybę realistinių detalių, gali išskaityti įvairių istorijų. „Aš savo darbus apibūdinau kaip semiabstrakciją, – apie savo parodą sako J. Ludavičius. – Mano darbai yra kaip labirintų spiečiai sudaryti iš žemėlapių galvosūkių, architektūrinių planų, mokslinių piešinių, diagramų ir išsklotinių, vaizdų iš spaudos, interneto ir enciklopedijų. Visa tai sujungiu į visumą naudodamas tapybos metodus.”

J. Ludavičius prisipažįsta, jog maži darbų formatai jį traukia seniai, o dabar įsivyravusios technologijos netiesiogiai sukūrė naują prasmę intymiems ir mažiems meno kūriniams. Anot tapytojo, galimybė sutalpinti begalinę informacijos kiekį į mažus ekranus išmokė žmones kondensuoti informaciją ir vaizdus. „Žiūrovas dabar yra labiau pasiruošęs atkreipti dėmesį į panašias erdvinės komplikacijas mažuose meno kūriniuose, – pasakoja J. Ludavičius. – Prieš trisdešimt metų tai būtų vadinama mažu klaustrofobiniu pasauliu. Dabar tai yra įprastas ir mielas pasaulis daugumai. Šis pasaulis susideda iš mažyčių vizualinių ženklų: debesėlių,

Tapytojas Julius Ludavičius prie savo kūrinio „Reaching for the Stars”, 2018.

LR KM

langiukų, emoji ir kitų panašių programėlių, už kurių glūdi didelės „erdvės” ir daugybė informacijos sluoksnių.”

Vilniuje gimęs ir augęs tapytojas pasakoja, jog vaikystėje praleido daug laiko piešdamas fantastinius žemėlapius. „Tai buvo žvaigždynai, žemynai, civilizacijos, salos, imperijos arba miestai, vėliau naudojau ląstelių ir neuronų vaizdus. Ir begalinio dydžio, ir mikroskopinės erdvės buvo panašios struktūros, – sako J. Ludavičius. – Piešdamas šios parodos „žemėlapius”, nenaudojau nei perspektyvos, nei specifinės istorijos

pasakojimo, būdingo iliuzionistinei tapybai. Šių darbų formatai yra kaip organizmai, kuriuose yra užprogramuotas pasikeitimo jausmas. Mano darbai niekada nėra „pabaigti”, juos „palieku”, kai jie nebereikalauja mano dėmesio, kai neturi man įkyrių detalių, kai tos detalės pavirsta į abstraktų lauką. Dėl šios priežasties savo darbų niekada neatlieku per vieną sesiją. Jie kuriami ne iš daugybės dažų sluoksnių, bet per nuolatinį pataisymų ir pakeitimų procesą.”

Ne vienas tapybos darbas šioje J. Ludavičiaus parodoje

kurtas keliolika metų. Ir nors kai kurie jų eksponuoti ir anksčiau, eksponuojami šioje parodoje jau yra pakitę nuo pirminio vaizdo. Tapytojas sako, jog šioje parodoje žiūrovas per tapybos darbus turi leistis į savotišką vizualinę kelionę, kuri gali tapti savotiška meditacija.

Juliaus Ludavičiaus paroda „Zoom” veiks LR generaliniame konsulate (420 5th Ave #304, New York, NY 10018) iki 2019 m. vasario 18 d.

Parodą organizavo LR generalinis konsulas Niujorke ir LR kultūros atašė JAV.

LR KM

LIETUVIŲ MENININKAS KURS 1001 ŠOKĮ

Pietvakarių Anglijoje, Bortmute, įsikūręs šokio centras „Pavilion Dance South West” (PDSW), bendradarbiaudamas su Lietuvos kultūros institutu ir Lietuvos Respublikos ambasada Jungtinėje Karalystėje, siūlo vystomąją rezidenciją šokėjams ir šokio kompanijoms iš Lietuvos.

Rezidencija, pavadinta „Discovery Artist”, suteikia galimybę dirbti kartu su PDSW kuratoriais Bornmute. Rezidencijos programą inicijavo Lietuvos Respublikos kultūros atašė Justė

Kostikovaitė, PDSW direktorei Zannah Doan apsilankius Lietuvoje festivalio „Naujasis Baltijos šokis” metu 2017 metais. Zannah Doan vizitą organizavo Lietuvos kultūros institutas.

PDSW rezidencijoje „Discovery Artist” šiuo metu kuria du lietuvių menininkai: Denisas Kolomyckis (dirba su šokiais ir filmais) ir Vilma Pitrinaitė (dirba su socialiniais pagrindais remtais šokių aktais).

Denisas Kolomyckis Bornmute pradėjo vystyti savo naująjį meninį projek-

tą – „1001 šokio istorija”. Šio darbą inspiravo legendinio filmų kūrėjo Jono Meko kūryba ir jo projektas „365 dienos”. Šis projektas kelis mėnesius bus viešinamas menininko „Instagram” paskyroje „1001dancestory” ir interneto svetainėje.

Denisas Kolomyckis yra tarpdisciplininis menininkas. Kolomyckis pradėjo savo karjerą kaip baleto šokėjas, vėliau baleto įgūdžius taikė šiuolaikinio šokio ir meno kontekstuose, galerijose, teatruose, viešosiose vietose. Denisas mokėsi aktorystės, filmavosi daugybėje filmų, vaidino Lietuvos, Lenkijos ir Amerikos teatruose. Europos, Kaukazo šalyse (Gruzijoje, Armėnijoje) ir Jungtinės Amerikos Valstijose (Niujorke, Misisipėje) menininkas su savo kūrinių pasirodė daugiau kaip 100 kartų.

LR KM

SIMONUI DAUKANTUI SKIRTA PARODA

Lietuvos mokslininkai rengia didžiulę, išsamią istoriko, rašytojo, švietėjo Simono Daukanto kūrybai ir gyvenimui skirtą parodą. Ji bus rodoma Valdovų rūmų muziejuje. Iš saugyklų traukiami S. Daukanto rankraščiai, ieškoma jo daiktų.

Brangiausi S. Daukanto rankraščiai saugomi Lietuvių literatūros ir tautosakos institute. Kartotekoje galima rasti ir jo testamentą, ir „Istoriją žemaitišką”. S. Daukanto palikimo tyrinėtojai, Valdovų rūmų muziejuje išvydę parodą, skirtą poetui Adomui Mickevičiui, pasiūlė surengti ir jo kurso draugo, S. Daukanto ekspoziciją.

„S. Daukantas tiek istorikas, tiek literatas, ir tautosakininkas, liaudies dainų, liaudies pasakų rinkėjas, iš tikrųjų sakyčiau jis universali, renesansiška asmenybė, ir labai gerai, kad mes institute turime sukaupę didžiąją dalį S. Daukanto rankraščių. Norėtume, kad atėję į parodą žmonės pamatytų, kiek gali padaryti vienas žmogus”, – sakė Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto vadovė dr. Aušra Martišiūtė-Linartienė.

S. Daukantas vertinamas

už gebėjimą istoriją rašyti kaip literatas, o literatūros kūriniuose pasakoti istorijos faktus. Tai žmogus, pirmasis paminėjęs žodį valstybė, sugalvojęs tokius ir šiandien vartojamus žodžius, kaip laikrodinis, būdvardis, prekyba. Pernai minėtos 225-osios S. Daukanto gimimo metinės buvo ir naujų atradimų metai – archyvuose atrasta iki šiol nežinomų S. Daukanto ranka rašytų tekstų – liaudies dainų. Parodoje bus rengiami ir dainų vakarai.

2018 m. paskelbus S. Daukanto metais, Lietuvoje surengtos kelios konferencijos, išleista solidi Giedriaus Subačiaus monografija. Vytauto Didžiojo universiteto studentai archyvui padovanojo rankų darbo knygą – į ją surašė savo išpūdžius apie XIX a. švietėją. Dėstytoja pernai su studentais lankė gimtąsias S. Daukanto vietas, rengė skaitymus senąja žemaičių kalba.

Valdovų rūmų muziejuje paroda bus atidaryta kovo mėnesį. Joje išvysime ir originalų skulptoriaus Rapolo Jakimavičiaus sukurtą S. Daukanto biustą, baldų ir net lagaminą, kuriuo nešinas S. Daukantas atvyko į Vilnių.

LRT

Agnė Petrulėnaitė nuotr.

RUSIJOS PROPAGANDA IŠNIEKINO ROKIŠKĖNO GYDYTOJO ATMINIMĄ

Panevėžio ligoninės gydytojo Antano Gudonio žmona Janina Gudonienė prie vyro, nukankinto 1941 m. naktį iš birželio 25 į 26 d. Raudonosios armijos dalinio štabo rūsyje, Panevėžyje, palaikų. Raudonosios armijos dalinio štabe nukankinti ir medikai S. Mačiulis, J. Žemgulys, Z. Kanevičienė
Foto. J. Žitkaus, 1941 m. Iš Genocido aukų muziejaus rinkinių

Facebook paskyros „Raudonojo meškiuko pėdsakais” nuotr.

Rusijos propaganda šlykščiai išniekino rokiškėno gydytojo Antano Gudonio atminimą. Sovietinius kareivius Panevėžyje gydžiusio ir jų žiauriai nukankinto mediko nuotrauka buvo pasitelkta propagandai iliustruoti neva lietuvių padarytus nusikaltimus. Prie gydytojo palaikų suklupusios jo našlės nuotrauka rodoma kontekste, kuriame kalbama apie nacių nusikaltimus Lietuvoje. Iš tiesų gydytoją ir jo du kolegas bei medicinos seserį žiauriai nukankino 1941 m. birželį besitraukianti sovietinė armija: tie patys sovietų kariai, kuriems ligoninėje jis bandė išgelbėti gyvybes.

„Šokis ant kaulų”

„Rossija 1” kanalo laida „Vesti” (Žinios, – aut. past.) pasirodė sausio 14 d. Beveik valandos trukmės laida mažai ką bendro turi su žurnalistika. Ji – puikus vadovėlis iliustruoti pačioms primityviausioms propagandos formoms. Ne išimtis ir siužetas apie Laisvės premijos teikimą Lietuvos Seime. Sausio 13-ąją, Laisvės gynėjų dieną, ši premija buvo įteikta septyniems Laisvės kovų dalyviams. Tai sukėlė kaimyninės valstybės įniršį. Ir siužete propagandai buvo panaudota rokiškėno gydytojo Antano Gudonio, žiauriai nukankinto 1941 m. birželį, traukiantis sovietinei armijai, nuotrauka. Šioje laidoje A. Gudonis rodomas kaip nacistų, kuriems „Rossija 1” „žurnalistai” priskyrė ir Lietuvos laisvės kovotojus, auka.

Pastebėjo apžvalgininkas

Šią žinią socialiniame tinkle „Facebook” paviėšino žurnalistas ir apžvalgininkas Virginijus Valiušaitis. Jis rašo: „Kaip mūsų „partneriai iš Rytų” paviėšino Rezistencijos kovotojų pagerbimą Laisvės premija praėjusį sekmadienį, Sausio 13-ąją... Melui ir dezinformacijai - jokių ribų! Juos visus - premijos laimėtojus - išvadino „žydšaudžiais”! Net Janinos Gudonienės, Panevėžio gydytojo Antano Gudonio, bolševikų nukankinto 1941 m. birželio 25 d., nuotrauka įdėta kaip „susidorojimo su holokausto aukomis” „įrodymas”. Nieko naujo. Rainų kankinių sudaryktų kūnų nuotraukas pirmaisiais pokario dešimtmečiais sovietai irgi eksplotavo kaip „fašistų piktadarybių” iliusta-

cijas, neigė savo dalyvavimą, kaip ir Katynės skerdynėse. Koks viso to absurdiško melo tikslas? Išskyrus panieką, nieko kito tokiais metodais laimėti negalima”, – tokiu žurnalistu tekstu pasidalino paskyra, demaskuojanti sovietinės propagandos apraiškas „Raudonojo meškiuko pėdsakais”.

„Rokiškio Sirena” peržiūrėjo minėtą „Vesti” laidą (https://www.youtube.com/watch?v=tlPTt2Bkveg&fbclid=IwAR2FFUORLun-YALAQ5i7oywxWJmO2ZI5tM2WwF5_58sAAuP4e9zYX5d5sAI), siužetas apie mūsų valstybę ir rokiškėną gydytoją yra nuo 33:33 iki 36:30 min. Ir šiame siužete iš tiesų rodoma prie nukankinto rokiškėno gydytojo palaikų palinkusi jo našlė. Ši nuotrauka pateikta kontekste, kuriame pasakojama apie nacių ir jų talkininkų aukas. Laisvės kovotojai siužete yra pristatomi kaip nacių talkininkai, tokį požiūrį pagrindė „neva ekspertai”, kurie Lietuvoje yra žinomi kaip marginalai, kaimyninės valstybės propagandos ruporai.

Neišgelbėjo net ta pati tautybė

1941 m. birželio 29-ąją didžiulė laidotuvių procesija į amžinojo poilsio vietas išslydėjo sovietinės armijos nukankintus gydytojus Juozą Žemgulį, Stasį Mačiulį, Antaną Gudonį, gailestingąją seserį Zinaidą Emiliją Kanis-Kanevičienę bei tris miesto įstaigų darbuotojus: „Maisto” techniką Vilhelmą Vaišvilą, geležinkelietį Kazimierą Šlekį, Panevėžio miesto vykdomojo komiteto Finansų skyriaus buhalterio

padėjėją Antaną Čibinską. Jų palaikai rasti Panevėžio NKVD rūsyje ir 1941 m. birželio 27 d. pašarvoti Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje. Visi jie, išskyrus Z. E. Kanis-Kanevičienę, buvo palaidoti Katedros kapinėse. O gailestingoji sesuo Zinaida Emilija Kanis-Kanevičienė palaidota stačiatikių kapinėse J. Tilvyčio g. Panevėžyje.

1941 m. spalį tirti nužudytųjų kūnai. Tyrimą atliko VDU klinikų direktorius prof. K. Oželis, asistentas dr. Minelga. Tirti ekshumuoti gydytojų Juozo Žemgulio ir Antano Gudonio palaikai, Stasio Mačiulio palaikų ekshumuoti neleido žmona. Po tyrimo gyd. J. Žemgulys palaidotas Kaune, A. Gudonis – Rokiškyje. Beje, ne tik A. Gudonis, bet ir S. Mačiulis yra kilę iš Rokiškio krašto.

Kilnumo kaina – gyvybės

Panevėžio gydytojų byla mūsų rajono žmonėms ypač aktuali tapo atstačius paminklą Birželio sukilimo ir sovietinės okupacijos aukoms Obeliuose. Šio sukilimo reikšmei mūsų kraštui skirtoje konferencijoje 2016 m. apie nukankintus Panevėžio gydytojus pranešimą skaitė istorikas Algis Kazulėnas. Jis pasakojo, kad pirmosiomis 1941 m. birželio sukilimo ir nacių puolimo dienomis besitraukianti sovietinė armija patyrė milžiniškų nuostolių. Ligoninės buvo kimšte užkimštos sužeistaisiais, kurių daugumai reikėjo neatidėliotinos pagalbos. Tad gydytojai operavo ištisomis paromis, balansuodami ant mirtino nuovargio ribos. Ne mažiau išvargusios buvo ir medicinos seserys, kurios slaugė tokią gaušybę sužeistųjų. Akivaizdu, kad tokio sužeistų

žmonių kiekio niekas negalėjo prognozuoti. Trūko visko: personalo, vaistų, tvarsliaivos. Sovietinis partinis aktyvas, maskuodami savo pačių negebėjimą valdyti šią sudėtingą situaciją, metė kaltę išvargusiems medikams. Esą jie talkino sukilėliams, jiems dideliais kiekiais tiekė vaistus, netgi žudė sovietinius karius. Nenuostabu, kad pervargusiai seselei Z. E. Kanis-Kanevičienės išsprūdo žodžiai „Kada gi visa tai baigsis”. Tą nevilties frazę nugirdo sovietiniai aktyvistai. Tris gydytojus: Chirurgijos skyriaus vedėją J. Žemgulį, S. Mačiulį ir A. Gudonį jie ištempė tiesiog iš operacinių...

Rokiškėnui gydytojui tada tebuvo vos trisdešimt...

Seselė rusė stačiatikė Z. E. Kanis-Kanevičienė taip pat pademonstravo didžiulį drąsos pavyzdį: nepaisydama mirtino pavojaus, pati nuėjo pas sovietų karius ir prisipažino, kad tai ji pasakė tą nelemtą frazę. Ji tikėjosi, kad sužinoję tiesą, sovietiniai budeliai paleis nekaltus gydytojus. Deja, šios moters drąsa kainavo jai gyvybę, tačiau neišgelbėjo gydytojų.

Panevėžį užėmę vokiečių vermachto kariai NKVD–NKGB būstinės rūsyje rado šių gydytojų, seselės ir kitų sovietų

tų aukų palaikus su siaubingų kankinimų žymėmis. Vėliau sovietai melavo, kad gydytojai ir seselė nusipelnė mirties: ne tik vogė vaistus sukilėliams, bet netgi nužudė keletą karių. O kankinimo žymes ant palaikų suklautojo vokiečiai. Įdomu, kad ta nuotrauka, kurią Rusijos propaganda dabar taip išdidžiai pademonstravo siužete, jos autoriui fotografui J. Žitkui kainavo 10 m. sovietinio lagerio.

Detaliau su istoriko Algio Kazulėno pranešimu galima susipažinti Nerijaus Kraliko filmuotame siužete adresu: <https://www.youtube.com/watch?v=6lgbGT0V7R0> (nuo 2:30 min.).

Pilietiško ir pareigos liudijimas

Panevėžio vyskupijos sve-tainėje pateikiama trumpa A. Gudonio biografija, puikiai apibūdinanti šį gydytoją: „Jis gimė 1911 m. rugsėjo 5 d. Serapiniškio k., Rokiškio valsčiuje. Sunkūs karo ir pokario metai lydėjo A. Gudonio vaikystę, nes greitai neteko tėvo. Baigęs Rokiškio valstybinę gimnaziją, 1932 m. jis įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto Medicinos skyrių. 1938 m. baigė studijas ir gavo gydytojo diplomą. Iš pradžių dirbo Rokiškyje, o 1939 m. buvo priimtas dirbti į Panevėžio apskr. ligoninę chirurgijos skyriaus asistentu.

Buvo ligonių ir bendradarbių nepaprastai mėgiamas dėl savo kuklumo, nuoširdumo, prieinamumo ir draugiško elgesio su visais. Išgelbėjo nuo tremties į Sibirą keletą gydytojų. Savo, kaip gydytojo, pašaukimą, A. Gudonis suprato taip giliai, kad jį kėlė aukščiau už akivaizdų pavojų savo gyvybei. Birželio 26 d., kartu su dviem gydytojais bolševikų buvo žiauriai nužudytas. Trijų gydytojų ir medicinos sesers nukankinimas rodo, kad juose nebuvo nė žymės kaltės. Vienintelis jiems „priekaištas”. galėjo būti tas, kad jie, kaip lietuviai, ėjo iki galo savo kaip piliečio ir mediko pašaukimo keliu”.

„Rokiškio Sirenos” inform.

Raudonojo teroro aukų laidotuvės Panevėžyje 1941 m. birželio 29 d. J. Žitkaus nuotr.

RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 24 d., sekmadienį, 11 val. r. Kaziuko mugė Šv. Kazimiero parapijos salėje.

„Dirvos” inf.

KOVO 31 d., sekmadienį, „Exultate” choro renginys: „Gavėnios apmąstymai ir giesmės”.

„Dirvos” inf.

Balandžio 27 d., šeštadienį, 7:00 val. vak. įvyks Lietuvių namuose „Dainavos” ansamblio vyrų koncertas.

Rengia vyr. skaučių „Židinys”.

„FACEBOOK” 2019 M. PASAULYJE SUGRIEŽTINS POLITINĖS REKLAMOS TAISYKLES

„Facebook” pranešė pirmąjį metų pusmetį sugriežtinsiantis politinės reklamos socialiniame tinkle taisykles šalyse, kuriose šiemet vyks rinkimai, taip siekdamas sustiprinti skaidrumą, kurį bendrovė buvo priversta užtikrinti po skandalų Jungtinėse Valstijose, Didžiojoje Britanijoje ir Brazilijoje.

„Besiruošdami svarbiems šių metų rinkimams visame pasaulyje, tęsiame pastangas užkirsti kelią užsienio valstybių kišimuisi ir suteikiame vartotojams daugiau informacijos apie reklamą, kurią jie mato mūsų socialinėse platformose”, – teigiama „Facebook” pranešime.

Jungtinėse Valstijose, Didžiojoje Britanijoje ir Brazilijoje norintieji užsisakyti politinę reklamą turi patvirtinti savo tapatybę ir gyvenamąją vietą. Be kita ko, politinė reklama „Facebook” šiose šalyse yra saugoma viešojoje elektroninėje bibliotekoje iki 7 metų.

„Nušviečiant politinę reklamą, naujienų tarnybos, reguliuotojai, priežiūros institucijos ir žmonės visame pasaulyje gali reikalauti atsakomybės iš reklamos davėjų ir „Facebook”, – teigiama socialinių tinklų milžino pranešime.

Pasak „Facebook”, prieš pat ateinančius rinkimus Nigerijoje ir Ukrainoje nebus leidžiama jokia užsienio subjektų politinė reklama. Indijoje „Facebook” paleis elektroninę reklamos biblioteką ir reikalaus iš politinės reklamos užsakovų tapatybės patvirtinimo.

Tuo tarpu Europos Sąjungoje „Facebook” paleis vadinamuosius „skaidrumo įrankius” prieš pat Europos Parlamento (EP) rinkimus gegužę. Iki birželio pabaigos „Facebook” tikino

suteikiantis prieigą prie šių įrankių, užtikrinančių daugiau skaidrumo, reklamos užsakovams visame pasaulyje.

„Facebook” pernai buvo priverstas pripažinti, kad „Cambridge Analytica”, politinė įmonė, 2016 m. dirbusi Donaldui Trumpui (Donald Trump), pavogė dešimčių milijonų „Facebook” vartotojų duomenis.

Kai kurie „Brexit” referendumo kritikai kaltina „Cambridge Analytica” pasinaudojus pavogtais duomenimis, siekiant pakreipti Didžiosios Britanijos gyventojus link pasitraukimo iš ES.

Tuo tarpu Jungtinėse Valstijose specialiojo prokuroro Roberto Muellerio D. Trampo rinkimų kampanijos ryšių su Rusija tyrime buvo nagrinėjami „Facebook” vartotojai ir privačios grupės, valdomos Interneto tyrimų agentūros, gerai žinomos kaip Rusijos „trolių ferma”.

Dėl tokio didžiulio nerimo Europos Parlamente ir JAV Kongrese buvo apklaustas net „Facebook” vadovas Markas Zuckerbergas.

Dar viena šalis, kurioje „Facebook” buvo kritikuotas, yra Brazilija, kurioje, kritikų teigimu, „Facebook” padėjo platinti dezinformaciją didžiulio sunkvežimio vairuotojų streiko pernai gegužę metu.

LRT

BALTIJOS ŠALIŲ PARLAMENTŲ KOMITETŲ PIRMININKAI NOMINAVO „BELLINGCAT” PULITZERIO PREMIJAI

Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkai drauge nominavo žurnalistų kolektyvą „Bellingcat” Pulitzerio premijai tiriamosios žurnalistikos kategorijoje.

Estijos parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Marko Mihkelsonas sakė, kad tvyrant dabartinei dezinformacijos kampanijų ir išpuolių prieš pripažintą naujienų žiniasklaidą atmosferai faktais grindžiama, skaidri ir nuodugni tiriamoji žurnalistika, visur ieškanti tiesos, yra svarbesnė nei bet kada.

„Bellingcat” naudojasi geriausiomis žmonių, drauge dirbančių dėl vieno pagirtino tikslo, savybėmis. Jų mokėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis atliekant tyrimus iš viešai prieinamų šaltinių jau padarė reikšmingą poveikį tarptautiniams santykiams. Tikiuosi, kad jie ir toliau tempės į šviesą tamsesnių galių, norinčių sėti nesantaiką ir nepasitikėjimą, darbelius”, – sakė M. Mihkelsonas, kurį citavo parlamento atstovai.

Latvijos parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Rihardas Kolas sakė, kad „Bellingcat” prisidėjo atskleidžiant vienus svarbiausių pastarųjų metų klausimų, pavyzdžiui, išaiškino, kad įtariamas atakos Solsberyje vykdytojas Ruslanas Boširovas iš tikrųjų yra Rusijos karinės žvalgybos pulkininkas Anatolijus Čepiga, 2014-ųjų pabaigoje gavęs aukščiausią valstybinį apdovanojimą.

„Bellingcat” su tokiu pačiu kryptingu atsidavimu bei įsipareigojimu vykdo visus savo tyrimus ir neabejotinai darys tai

toliau. Visos „Bellingcat” išvados turi vieną bendrą savybę: jomis siekiama atskleisti tiesą prieštaraujančiais, sunkiausiais atvejais ir temomis”, – sakė R. Kolas.

Kaip sakoma nominacijos laiške, „Bellingcat” prisidėjo prie naujo tipo žurnalistikos atsiradimo. Tai platforma suburti pripažintus ir kylančius pilietinės tiriamosios žurnalistikos atstovus, kurie, naudodamiesi viešais informacijos šaltiniais, tiria, bendradarbiauja ir skelbia pranešimus apie pasaulinius klausimus, nesulaukiančius deramo dėmesio, sakoma laiške.

Be to, nors didžioji dalis tiriamosios žurnalistikos darbo nebūna viešinama, „Bellingcat” rodo savo darbus, detaliai apžvelgia, kaip išsiaiškino faktus ir kokius metodus naudojo. Tai ne vien paskatinimas visuomenės nariams įsitraukti – tai taip pat žymi naują skaidrumo lygį skelbiant pranešimus itin svarbiais klausimais, sakė parlamento atstovai.

Lietuvos parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Juozas Bernatonis sakė, kad hibridinių grėsmių laikais reikalingas hibridinis atsakas, o „Bellingcat” komanda turi visus pajėgumus jį plėtoti.

„Savo veikla ir tiriamąja žurnalistika jie aktyviai prisideda prie mūsų demokratinės sistemos saugojimo nuo dezinformacijos, netikrų naujienų, kurios skleidžiamos siekiant didinti visuomenių susiskaldymą, priešiškumą ir nepasitikėjimą demokratija. Šiandien daug kalbame apie „melagienas”, „trolių fabrikus”, o žvelgiant į

JT ATKREIPIA DĖMESĮ Į MIRŠTANČIAS VIETINES KALBAS

Odžibvių kalba Kanadoje, amijų kalba Australijoje ir ajapaneko kalba Meksikoje yra vos kelios iš beveik 2 700 vietinių kalbų, kurios gali išnykti, jei nebus imtasi naujų iniciatyvų joms atgaivinti, penktadienį pareiškė Jungtinių Tautų pareigūnai.

JT tikisi atkreipti dėmesį į potencialius kultūros praradimus šią savaitę paskelbusios 2019-uosius Tarptautiniais vietinių kalbų metais. Tai bus ištisus metus truksiantis projektas, kuriuo siekiama apsaugoti šias kalbas.

„2019 metai turi tapti persilaužimu mūsų bendram pasiryžimui išsaugoti vietines kalbas ir apsaugoti jas vartojančius žmones”, – vasario 1 d. per JT renginį kalbėjo Generalinės Asamblėjos pirmininkė Fernanda Espinosa.

„DIRVAI” AUKOJO:

K.Ceputis, Evanston, IL.....	100
J.Sandargas, Clermont, FL.....	100
G.Matas, Independence, OH.....	50
S.Obelenis, Novelty, OH.....	50
D.Cipkus, Willoughby, OH.....	45
S.Petravicius, Rancho Pls., CA.....	20
R.Gudaitis, Mamaroneck, NY.....	10

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

ateitį mums reikia galvoti apie iššūkius, kurie iškils plėtojant dirbtinį intelektą, sparčiai žengiant į priekį naujoms technologijoms. Siekiant didinti mūsų atsparumą, aiškiai reikia aktyvių pilietinės visuomenės narių iniciatyvų, o „Bellingcat” yra tobulas to pavyzdys”, – sakė jis.

„Bellingcat” tinklalapyje, įkurtame britų žurnalisto ir buvusio tinklaraštininko Elioto Higginso, skelbiami žurnalistiniai tyrimai apie karo zonas, žmogaus teisių pažeidimus ir nusikaltėlių pasaulį. Tarptautinio dėmesio „Bellingcat” sulaukė dėl savo straipsnių apie Sirijos pilietinį karą, karą Rytų Ukrainoje ir Malaizijos keleivinio lėktuvo numušimą virš Ukrainos.

Pulitzerio premijas skiria Niujorke įsikūrusio Kolumbijos universiteto Pulitzerio premijos komisija. Premija buvo įsteigta 1917 metais pagal vengrų kilmės amerikiečių leidėjo ir redaktoriaus Josepho Pulitzerio testamentą.

LRT

Odeskunas Thusky kalbėjo savo gimtąją algonkinų kalba. Ji vartojama Kanados Pirmųjų Tautų regionuose Kvebeke ir Ontarijuje. „Svarbu šnekėti šia kalba, nes mūsų kalba čia miršta, ir norime, kad daugiau žmonių ją kalbėtų, ir mūsų kalba nemirtų”, – naujienų agentūrai AFP sakė O. Thusky.

Kanada, kur gyvena apie 630 Pirmųjų Tautų genčių, kurioms priklauso apie 1,4 mln. žmonių, pažadėjo skirti lėšų, kad padėtų atgaivinti kelias kalbas, kurioms gresia išnykimas.

Australijoje 1788-aisiais, kai ten įsikūrė pirmieji britai, buvo kalbama daugiau kaip 250 aborigenų genčių kalbų, tačiau šiandien jų tėra likę apie 120.

Siekdamos jas išsaugoti, kai kurios Šiaurinės Teritorijos mokyklos švietimo programą vykdo tiek anglų, tiek viena iš aborigenų kalbų.

LRT

ŠUOLININKĖ | AUKŠTĮ A. PALŠYTĖ VARŽYBOSE VOKIETIJOJE IŠKOVOJO SIDABRĄ

Sausio 30 d. Vokietijoje vykusiose „Springer-Meeting“ uždary patalpų lengvosios atletikos varžybose Lietuvos šuolininkė į aukštį Airinė Palšytė iškovojo sidabro medalį.

26-erių metų lietuvė peršoko kartelę, iškeltą į 1 m 98 cm aukštį, ir pasiekė geriausią savo rezultatą nuo 2017 metų vasaros.

Lietuvos sportininkė pirmaisiais šuoliais įveikė 1 m 80 cm, 1 m 84 cm ir 1 m 90 cm aukščius, o 1 m 94 cm ir 1 m 96 cm aukščiai mūsiškei pakluso tik trečiaisiais bandymais. Lemiamas tapo 1 m

98 cm aukštis, kurį lietuvė peršoko pirmuoju mėginimu. Vėliau A. Palšytė du kartus neperšoko 2 m 0 cm ir vieną sykį bandė šturmuoti 2 m 2 cm aukštį, bet šuolis buvo nesėkmingas.

Nugalėtoja tapo Rusijos atstovė Marija Lasickienė. Ji įveikė 2 m 2 cm aukštį. Trečiąją vietą užėmė ukrainietė Jelena Levčenka (1 m 96 cm)

Varžybose dalyvavo dešimt sportininkių.

2016 ir 2017 metais A. Palšytė tapo šių varžybų čempione, o 2015 metais buvo antra.

ELTA

Airinė Palšytė.

Facebook

SKAUDUS R. BERANKIO PRALAIMĖJIMAS PRIEŠ JAUNĄ RUSĄ

Pirmajame metų turnyre Prancūzijoje triumfavo Ričardas Berankis patyrė skaudžią nesėkmę kitame „Challenger“ turnyre. Jau pirmoje dvikovoje nusileido tik ketvirtajame pasaulio reitingo šimtuke esančiam rusui.

Pirmajame varžybų rate R. Berankiui žaisti nereikėjo, o antrajame lietuvis per pusantros valandos 3:6, 6:7 pralaimėjo Rusijos tenisininkui 21-erių Romanui Safulinui (ATP-331).

Pirmajame sete R. Berankis pirmavo 2:1, bet po to palūžo.

Antrąjį pradėjo dar geriau – 3:0 – tačiau ir vėl leido varžovui sugrįžti ir perimti iniciatyvą.

Iškritęs iš turnyro taip anksčiau R. Berankis gaus 3 reitingo taškus. Lietuvis pasauliniame ATP reitinge yra 104.

LRT

S. KRUPECKAITEI – 36 PASAULIO TAURĖS MEDALIS

A. Novikovo nuotr.

Honkonge vykstančio 2018–2019 metų sezono pasaulio dviračių treko taurės varžybų paskutiniojo, šeštojo, etapo moterų sprinto lenktynėse sausio 26 d. Simona Krupeckaitė iškovojo bronzos medalį. S. Krupeckaitė, kuri yra šios rungties triskart pasaulio vicečempionė ir 2016 metų Europos čempionė, kovoje dėl trečios vietos 2–0 įveikė ukrainietę Oleną Starikovą. Tai – 36-asis dviratininkės medalis pasaulio taurės varžybose, sakoma pranešime spaudai

M. Marozaitė sprinto lenktynėse liko 17.

Kvalifikacijos varžybose (31 dalyvė) S. Krupeckaitė užėmė 12-ą, o M. Marozaitė – 14-ą vietas. Jos 200 m iš eigos įveikė atitinkamai per 11,117 ir 11,129 sek. Geriausiai pasirodė dukart pasaulio pirmenybių bronzos medalio laimėtoja Honkongo atstovė Wai Sze

Lee – 10,729 sek.

Šešioliktfinalyje S. Krupeckaitė nugalėjo Naujosios Zelandijos atstovę Oliviją Podmore (21), aštuntfinalyje įveikė šios rungties 2014 metų Europos čempionę ir keturiskart Europos vicečempionę rusę Anastasiją Voinovą (5), o ketvirtfinalyje 2–1 įveikė indonezietę Crismonitą Dwi Putri (13). Simona pusfinalyje 0-2 pralaimėjo vietos žiūrovų numylėtinei Wai Sze Lee. Kitame pusfinalyje Pietų Korėjos atstovė Hyejin Lee (6) 2-1 įveikė O. Starikovą (2). Finale Wai Sze Lee 2-0 nugalėjo Hyejin Lee.

M. Marozaitė šešioliktfinalyje pralaimėjo 2014 metų Europos vicečempionei ispanei Taniai Calvo (19).

Bendrojoje pasaulio taurės varžybų sprinto rungties įskaitoje S. Krupeckaitė (1095 tšk.) užėmė 9, o M. Marozaitė (1050

tšk.) – 10-ą vietas. Nugalėjo O. Starikova (2100 tšk.). Antrą vietą užėmė Wai Sze Lee (2000 tšk.), o trečią – australė Stephanie Morton (1850 tšk.). Klasifikuota 60 dviratininkių.

Vyrų keirino rungtyje (26 dalyviai) Vasilijus Lendel užėmė 11-ą vietą. Lietuvos dviratininkas pirmojo etapo trečiajame važiaavime, aplenkęs Italijos ir Lenkijos atstovus, finišavo ketvirtas, o po to laimėjo antrąjį paguodos važiaavimą (aplenkė Venesuelos, Taivano ir Naujosios Zelandijos atstovus) ir pateko į antrąjį etapą (tarp 12-os stipriausiųjų). Vasilijus antrajame pusfinalio važiaavime ir B finale užėmė penktas vietas.

LRT

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

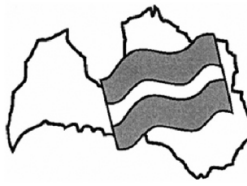
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

 Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA

Savings 1.25%
IRA 1.50%

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings

